

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

36. ČÍSLO / XXXI. ROČNÍK

17 Kč • 0,90 €

10. ZÁŘÍ 2023

Z obsahu:

**Ukřižovaný
je zdrojem naděje**
Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 5. dubna 2023,
Řím, náměstí Sv. Petra
- strana 2 -

Svatý Mikuláš z Tolentina
Libor Rösner
- strana 4 -

**Ukrytá v Srdci
Bolestné Matky**
- strana 7 -

**V poutním areálu
Římov byly ukončeny
stavební práce**
- strana 8 -

**Tetín - stezkou svaté
Ludmily**
Petr Bobek
- strana 9 -

**Opilý řidič, který zabil
čtyři děti, konvertoval
ke katolické víře**
- strana 11 -

**Maminka Markéta (31)
Život matky Dona Boska**
Teresio Bosco
- strana 12 -

Karel Javůrek (1815-1909): Svatá Ludmila s Bořivojem při křtu (detail)

Ukřižovaný je zdrojem naděje

Katecheze papeže Františka při generální audienci 5. dubna 2023, Řím, náměstí Sv. Petra

„Vždyť i Kristus trpěl za vás a zanechal vám tak příklad, abyste šli v jeho slépějích. »On nezhrěšil a nikdo od něho neslyšel nic neupřímného.« Když mu spílali, on jim to spíláním neoplácel, když trpěl, nevyhrožoval, ale ponechal vše tomu, který soudí spravedlivě. On sám na svém těle vynesl naše hříchy na dřevo (kříže), abychom byli mrtvým hříchům a žili spravedlivě. Jeho ranami jste uzdraveni.“ (1 Petr 2,21–25)

Dobrý den, drazí bratři a sestry! V liturgii minulé neděle⁽¹⁾ jsme vyslechli příběh Pánova umučení, který končí slovy: „zapečetili kámen“ (Mt 27,66). Zapečetili kámen – zdá se, že je všemu konec. Onen kámen

pro Ježíšovy učedníky vyznačuje konečnou stanicí, na které pominula naděje. Mistr byl ukřižován, zabit tím nejkřutějším a nanejvýš potupným způsobem, visel na hanebné šibenici za městem. Je to veřejný krach a – v oné době – to nejhorší

možné finále. Avšak ona malomyslnost, která tehdy tísnila učedníky, není zcela cizí ani nám dnes. Rovněž v našem nitru houstnou chmurné myšlenky a pocity frustrace, dotazujeme se, proč ve vztahu k Bohu panuje taková lhostejnost? To je zajímavé: Proč se nás Bůh netýká? Proč ve světě existuje tolik zla? Všimněte si totiž, že zlo ve světě existuje! Proč narůstají nerovnosti a nepřichází kýžený mír?

Pokračování na str. 5

Editorial

Křesťanské společenství má nezastupitelný význam, potvrzený dokonce samotným Ježíšem. Můžeme o tom rozjímat nad textem dnešního evangelia (str. 3), ale i nad texty zaplňujícími následující stránky Světla. Snad můžeme i začít od konce – od četby na pokračování. (str. 12–13) Je zde totiž velmi zřetelné, jak život ve společenství vedeném pravým duchovním vůdcem, kterým sv. Don Bosco nepochybně byl, dokáže navést duši člověka na cestu spásy, proměnit ji k lepšímu. Důležitým aspektem jsou zde tři skutečnosti, které jsou vyjmenovány: rozum, náboženství a laskavost – to vše spojeno a předáváno v osobě svatého kněze, vůdce nesourodé smečky chlapců, z níž s pomocí Boží milosti a pod mocnou ochranou Panny Marie vytvořil zástup křesťanů, jakkoliv nebyl úspěšný stoprocentně. Podívejme se na ony tři skutečnosti pod mikroskopem ostatních textů.

Používat rozum nám přijde samozřejmé. Ale ne vždy se člověk chová opravdu rozumně. Zvláště se tak děje tehdy, když je jeho srdce vzdáleno od Stvořitele. Proto obrátit svůj život k Pánu Bohu a čerpat ze studnice jeho milostí mj. uvádí člověka na cestu zdravého užívání rozumu ve shodě s Boží vůlí, a to je rovněž přibližováním se ideálu člověka jakožto obrazu Božího. Avšak, milujeme-li Pána Boha, pak nám rozum říká, že je třeba milovat bez rozdílu i své bližní, jak je to spravedlivé a jak si to Pán přeje, a nesmíme zapomínat také

na jejich každodenní potřeby, i když spása duše je vždy na prvním místě. Svatý Don Bosco spolu se svojí maminkou dokázali obstarat pro své chlapce obojí: duchovní pokrm i základní životní potřeby umožňující přežití v drsných podmínkách, které jim svět připravil. Měli bychom se nechat poučit, inspirovat, následovat... A neměli bychom si – slovy papeže Františka – ani tak lízat vlastní rány, jako spíše vidět rány druhých...

Život s Pánem Bohem, náboženský, duchovní život – to vše vyjadřuje nejdůležitější z oněch tří skutečností proměny duše člověka. Jakkoliv bylo řečeno či napsáno k tomu mnohé, neustále nacházíme nové a nové inspirace pro náš další duchovní rozvoj. Právě v tomto týdnu můžeme hlouběji upřít svůj pohled na Kristův kříž (14. září Povýšení svatého Kříže) a pod ním stojící Spasitelovu Matku (15. září Panny Marie Bolestné) spolu s apoštolem Janem a s hrstkou věrných učedníků. Lze v tom vnímat obraz prvního křesťanského společenství, jehož středem je ukřižovaný Kristus. Hloubka tohoto vyobrazení je opravdu nezměrná. Stačí si pro začátek uvědomit, že Kristův kříž stojí jako základ společenství věřících... Dále se nechejme vést Duchem Svatým v rozjímání každý sám... Za dobrou průvodkyni se nám nabízí služebnice Boží Františka

Streitelová, (str. 7–8) kterou již v devíti letech zaujala Ježíšova slova: „A já, až jednou budu vyzdvižen ze země, všechny přitáhnu k sobě.“ Františka ho pak prosila: „Teď jsi přece vyzdvižen ze země! Přitáhni mě k sobě!“ Jsme schopni podobné reakce na Ježíšova slova i my? Potřebujeme-li oživit svoji víru v Ukřižovaného, přidržme se jiných Františčiných slov: „Stůjme s Bolestnou Matkou pod křížem, s vírou a důvěrou pohlédneme k Ukřižovanému a zakusíme, že v kříži je spása.“ Čili: je pro naši duši užitečné být tam, kde je Matka Boží, neboť z lidí nejvíce ona vede z milosti Boží člověka k rozumnému životu a především ke spásě.

Nakonec laskavost. Ta je již důsledkem uspořádaného života člověka v přítomnosti Boží. Tak ji nacházíme u svatých, z nichž někteří jí vynikají až hrdinsky, je pak známkou vysokého stupně ctnosti pokory – jako kupříkladu u sv. Mikuláše z Tolentina (str. 4–5)

Všechny tři skutečnosti – rozum, náboženství a laskavost – se projeví u sv. Ludmily, a to nejen při výchově svatého českého knížete Václava. Tento týden se končí jejím svátkem (16. září), což může být podnětem k případné pouti na místo se sv. Ludmilou spojené – na Tetín. (str. 9–11) A jejím křesťanským vzorem končíme tyto úvahy i my, abychom již nechali prostor Duchu Svatému k hlubšímu otevření našich srdcí Pánu. Svatá Ludmilo, oroduj za nás i za celý český národ!

Daniel Dehner

Přicházíš za Pánem v pravou chvíli. Hodlá ti dnes vyložit, že tě chce učinit spolupracovníkem své milosrdné lásky. Krátce předtím, než jsi přišel, vyprávěl o radosti, jakou má jeho Otec z návratu každého hříšníka. Právě proto poslal na svět svého jediného Syna, aby hledal a spasil, co zahynulo⁽¹⁾. Dostává se ti cti i závazku zapojit se do tohoto díla záchrany. Tento závazek se tě týká nejen jako soukromé osoby, ale i jako příslušníka církevní obce, ve které nemůžeš žít jen sám pro sebe.

Ježíš ti chce vysvětlit, jak se máš zachovat k těm, které je třeba *vyhledat*, protože sešli na cestu hříchu. Poslouchej jeho slova s vědomím, že to, co ukládá tobě, ukládá i ostatním, jestliže jsi to ty, kdo se dopouští hříchu. Vyzvedává tak význam křesťanského společenství, kterému tím ukládá povinnost vzájemné lásky a pochopení a určuje závazná pravidla společného soužití.

Tyto Pánovy pokyny svědčí výmluvně o jeho milosrdenství a velkomyslnosti. Je to cesta, která má zbloudilým pomáhat k nápravě, a to způsobem, který se jeví jako lidsky nejbližší. Jako napomínajícího tě chce zapojit do řetězce své **milosrdné lásky**, aby ses tak zasloužil o blaho a spásu svého bratra. Jako hříšníkovi ti zajišťuje pomocnou ruku, která ti má zcela diskrétně pomáhat k opětovnému návratu.

Všimni si, že toho, kdo se dopouští hříchu, nepřestává Pán nazývat tvým bratrem. Všechno to, co je třeba podniknout k jeho záchraně, musí se odehrávat v ovzduší opravdové bratrské lásky. Myslí na to stejně, ať už máš někoho napomenout, nebo se napomenutí dostává tobě. Jestliže jsi pochybil a tvůj bratr tě chce napomenout, nepodkládej mu nijaké postranní, tím méně zlé úmysly. I když si v některém případě umíš představit laskavější a vlidnější formu domluvy, vycházej vždy z toho, že tvůj bratr k tobě přistupuje v upřímné snaze, ke které ho zavazuje jeho láska podle pokynu našeho Pána. Přijmi ho jako toho, kdo plní svou křesťanskou povinnost a kdo i v důvěrném a skrytém rozhovoru mezi čtyřma očima vystupuje jménem celého společenství.

Z Ježíšových slov také vyplývá, že se této křesťanské povinnosti nemůžeš vyhýbat tím, že spoléháš na druhé nebo ji přesouváš na církevní obec. Pohoršení,

Služba lásky

*Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle*

*Když tvůj bratr zhřeší,
jdi a pokárej ho.*

kteří působí jednotlivci, ohrožuje celou obec, tedy i tebe. Především však vystavuje velkému nebezpečí zbloudilého. Čím déle prodlévá v hříchu, tím větší je pohoršení a tím obtížnější může být návrat a náprava. Neměl bys proto otálet, čekat na nějakou vhodnější příležitost, nebo dokonce přenechávat všechno náhodě. To, co ti ukládá bratrská láska, je tedy poskytnutí co nejrychlejší duchovní pomoci s cílem *získat svého bratra*. Nemůžeš tedy k němu přistupovat jako soudce, ale jako prostředník Božího milosrdenství. *Láska bližnímu neubližuje*. Ale pokud bys tuto povinnost lásky zanedbal a tvůj bratr zahynul, nevyhneš se odpovědnosti před Bohem.

Proto Pán vysvětluje, co dělat v případě, že taková bratrská snaha není úspěšná. Projeví-li se u viníka neústupnost, roste i povinnost důraznější a přísnější domluvy, která může mít nakonec formu veřejného napomenutí. Ale ještě dříve, než k tomu dojde, má se uskutečnit opakovaný **rozhovor za účasti jednoho nebo dvou svědků**. Teprve v případě, že nepomáhá nic a zbloudilý odmítá tvrdší i důrazné napomenutí církevních představených, vylučuje se tím sám ze společenství.

Zapamatuj si to pro případ, že bys sám dopustil vážného provinění, a přesto bys odmítal službu lásky, kterou ti chtějí poskytnout tvoji bratři, a setrval bys zarputile na svém. Uvaž v klidu a s rozvahou, do jak nebezpečného stavu může dospět člověk, když lidská hrdost a pycha zakalí jeho duchovní zrak natolik, že se raději vzdává společenství svých bratří než vlastního hříšného postoje. Sám Pán stanoví, že je povinností společenství, aby dalo přednost dobru církevní obce před ohledem na zatvrzelého jedince. Každé takové rozhodnutí je krajně bolestné, ale v případě zatvrzelosti nevyhnutelné. Jak závazná je to záležitost, poznáváš z toho, že sám Pán dává takovému rozhodnutí

Liturgická čtení

1. čtení – Ez 33,7-9

Toto praví Hospodin: „Nuže, synu člověka, ustanovil jsem tě strážným pro Izraelův dům. Když uslyšíš slovo z mých úst, napomeň je mým jménem.

Když řeknu bezbožnému: »Zemřeš!« a ty mu nebudeš domlouvat, aby se odvrátil od svého chování, umře on, bezbožník, pro svou nepravost, ale jeho krev budu vymáhat z tvé ruky. Když se však budeš snažit odvrátit bezbožného od jeho chování, aby se změnil, ale on nezmění své chování, zemře pro svoji nepravost, ty však sám sebe zachráníš.“

2. čtení – Řím 13,8-10

Bratři! Nebuďte nikomu nic dlužni – jen vzájemnou lásku. Neboť kdo druhého miluje, splnil zákon. Vždyť přikázání „nebudeš cizoložit, nebudeš zabíjet, nebudeš krást, nebudeš žádostiv“, a je-li

Dokončení na str. 6

velkou váhu ujištěním, že Bůh v takovém případě plně respektuje soud církevních představených.

K tomu je také zapotřebí, aby si každý křesťan byl plně vědom, jak velký je to pro něho dar a milost, že může být členem církevního společenství. Sám Boží Syn má v něm tak velké zalíbení, že je posvěcuje svou stálou přítomností. Tam, kde žijí bratři a sestry ve shodě a jednomyslnosti, přebývá s velkým potěšením *uprostřed nich*. Zalíbení, s jakým Otec shlíží na svého Syna, platí i tomuto společenství. Je to *stádce vedené jeho rukou*.⁽²⁾ Jelikož sám Syn se připojuje k jeho společným prosbám, Otec je nemůže oslyšet.

Opravdové společenství, které spojuje pevný **vztah vzájemné lásky a úcty** a které se sytí a posiluje **společnou modlitbou**, je už samo o sobě pro své členy dobrou ochranou před zblouděním a pádem, a v případě, že přesto někdo sejde na cestu hříchu, nachází v něm pomoc a oporu, která usnadňuje cestu k návratu.

Kéž bychom dnes uposlechli jeho hlasu a nezatvrzovali svá srdce!⁽³⁾

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ Lk 19,10; ⁽²⁾ srov. Ž 95,7;

⁽³⁾ srov. Ž 95,7-8.

Svatý Mikuláš z Tolentina

Narodil se jedenáct let předtím, než papež Alexandr IV. svým ustanovením spojil v jeden celek několik italských a německých společenství odvozujících svůj původ od někdejších komunit zakládaných sv. Augustinem (354–430). Vznikl tak řád augustiniánů a sv. Mikuláš z Tolentina byl prvním světcem, jenž z něj vzešel.

Svatý Mikuláš z Tolentina splňuje všechny požadavky pro to, abychom ho mohli nazvat vymodleným dítětem. Jeho matka Amata byla totiž dlouho neplodná a s manželem Campanem ho počali až v pokročilém věku poté, co na tento úmysl absolvovali pouť do Bari ke hrobu sv. Mikuláše. V roce 1245 se pak mohli ve svém bydlišti Castel Sant Angelo (dnešní Sant Angelo di Pontano) radovat z narození syna. Z vděčnosti za světcevu přímluvu dali chlapci jméno Mikuláš.

Jejich tehdejší pouť do Bari nebyla ojedinelým výrazem náhlé zbožnosti nebo činu ze zoufalství, nýbrž projevem celoživotní zbožnosti. Tu svým příkladem spolu s křesťanskou výchovou předávali malému Mikulášovi a on byl v tomto směru velice tvárný. Již někdy v sedmi letech si například umínil, že se bude třikrát týdně postit o chlebu a vodě.

Když mu bylo 12 let, dali ho rodiče jako obláta, tj. dítě zasvěcené Bohu, do augustiniánského kláštera, kde se natolik osvědčil, že už za tři roky mu bylo povoleno zahájit v Sanginesiu noviciát. Nejprve nabýval vzdělání v řádových domech v Tolentinu a Cingoli, poté studoval teologii a filosofii.

Projevoval přitom obzvláštní horlivost a poslušnost, jež nejlépe vysvítaly při jeho asketické praxi. Mikuláš se totiž nepřestával postit – pondělky, středy, pátky a soboty trávil o chlebu a o vodě, v postě se pak vyjma neděli postil celý týden; nejedl vůbec maso, pouze v období nemoci ho požil z poslušnosti, přičemž neopomněl prosit, aby v případě příští nemoci už maso jíst nemusel. Nejedl ale ani mléčné výrobky či vejce, pouze chleba a zeleninu, maximálně řídkou polévku z luštěnin. V pátky se pak bičoval.

Nejednalo se o nějaký jeho rozmar, Mikuláš tyto skutky pokání činil z lásky k Bohu a k bližním, za něž své odříkání obětoval. Odmítl tak později i přesídlení do kláštera ve Fermě, odkud mu jeho strýc

a převor v jedné osobě sliboval lepší podmínky. „Nevstoupil jsem do řádu, abych si užíval pohodlí,“ odřekl tehdy strýcovu nabídku Mikuláš, jehož v roce 1269 vysvětil na kněze sv. Benvenuto, biskup z Osima.

Po vysvěcení během šesti let vystřídal Mikuláš postupně devět klášterů (Macerata, Piaggiolino di Fano, Montegiorgio, Corridonio, San Elpidio, Recanati, Treia, Valmente di Pesaro a Fermo). Nestála za tím žádná jeho případná těkavost nebo neschopnost sžít se s komunitou, poněvadž všude zanechal hluboký dojem svou opravdovostí, družností a vlídností. Příčinou bylo jeho křehké zdraví, kvůli němuž mu představený povolil usadit se od roku 1275 v klášteře v Tolentinu. Zde působil mj. též jako novicmistr, předešlým však zde žil tak, že název této lokality se stal součástí jeho jména – sv. Mikuláš z Tolentina.

Mikulášovu pokoru nejlépe vystihuje skutečnost, že v rozhovoru s druhými neustále klopal zrak. Málokdo díky tomu věděl, jaké má oči. Chodíval v jednom hábitu, který si sám spravoval, pokud si ho nějak roztrhl nebo rozedřel. S naprostou samozřejmostí (nikoli však mechanicky, bez ducha) plnil poslušně veškeré příkazy představených, aniž by se třeba jen slůvkem podivil nad jejich obsahem.

Nešlo přitom jenom o řeholní komunitu, jejímž byl ideálním členem, ale také o lidi zvenčí, pro něž byl jednak apoštolem, jednak dobrodincem. Sám sv. Jordán Saský o jeho vztahu k druhým lidem psal takto: „*Pro smutné byl radostí, pro rozhádané pokojem, pro unavené spočinutím, pro chudé, vězně a nemocné pomocí. Hodně soucítit s hříšníky, modlil se, postil, sloužil mše svaté a plakal před Bohem za mnohé z těch, které zpovídal, aby byli vysvobozeni z tenat hřichu.*“

Mikuláš spával nanejvýš čtyři hodiny denně, zbytek dne věnoval modlitbě, službě druhým, ze které nejvíce vynikala právě služba zpovědníka. V postní době neopustil svou zpovědnici od časného rá-

*Agostino Masucci (asi 1691–1758):
Svatý Augustin představuje Mikuláše
Tolentinského Panně Marii;
bazilika Santa Maria del Popolo, Řím*

na do pozdního odpoledne, aniž by polkl byt jen hlt vody, aniž by si byt jen na pět minut odpočinul.

Dalším způsobem Mikulášovy služby byla pomoc potřebným, dokonce pro ně opatroval na základě povolení svého představeného menší fond, z něhož jim přispíval. Ponoukal k takovému milosrdenství rovněž bohaté – jak ve zpovědnici, tak z kazatelny, z níž horlil za obrácení hříšníků. Kázal rovněž na ulicích měst, ba i v žalářích. Měl vzácnou schopnost přesvědčit své posluchače, mnoho lidí se obrátilo na základě jeho slov. Zvláště velcí hříšníci k Mikulášovi chovali důvěru, a to jak pro jeho moudrost, tak pro jeho mírnost, jež ostře kontrastovala s přísností, se kterou přistupoval k vlastní osobě. Mnozí jiní se s naprostou důvěrou ve vyslyšení svěřovali jeho modlitbám a žádali ho i o prosby za duše svých blízkých v očištění. Dodnes patří ke spolehlivým přímluvcům v této záležitosti. Stal se též prostředníkem četných uzdravení, sám jedno takové zakusil díky Panně Marii, která se mu během jednoho stonání zjevila a nařídila mu pojist chléb, který mu

podávala. Mikuláš poslechl a rázem byl zdrav. Augustiniáni proto na jeho svátek žehnají chléb pro nemocné.

Když 10. září 1305 odešel k Pánu, stal se jeho hrob, v němž ležel v obyčejné dřevěné rakvi, místem úcty věřících, pro které byl již zaživa světcem. Zde vězí příčina, proč byl už dvacet let po Mikulášově smrti zahájen informativní proces, jenž měl vést k jeho svatořečení. Plných 301 jevů, které se udály jak za jeho života, tak po jeho smrti a na jeho přimluvu, shledala komise za zázračné. Nechybělo mezi nimi ani trojí vzkříšení z mrtvých: dvanáctileté dcery Filipa z Ferma, který potvrdila čtveřice kněží; dále dcery Jacopuzza z Chieti a pak také Venturina z Gigliola, kterýžto případ zázračného vzkříšení odpřísáhl samotný Venturino, jeho otec, manželka a biskup z Maceraty.

Když byl v roce 1345 Mikulášův hrob otevřen, našly se jeho tělesné pozůstatky v neporušeném stavu. Pro účely pořízení relikvií oddělili od těla jeho ruku, načez rány začaly krváčet. Dodnes jsou látky, do nichž tehdejší svědci tohoto úkazu krev zachytili, uchovávány v Tolentinu ve stříbrných schránkách. Podobný jev se v dalších staletích opakoval ještě několikrát. Papežské schizma však proces na nějaký čas pozastavilo, a jakkoli dva papežové (Inocenc VI. v roce 1357 a Bonifác IX. v letech 1390 a 1400) Mikulášovu svatost předběžně uznali, plnoprávný akt kanonizace rodáka z Castel Sant Angelo vykonal až Evžen IV. v roce 1446.

Někdejší kostel sv. Jirí při augustiniánském klášteře v Tolentinu dostal časem nové patrocinium – sv. Mikuláše z Tolentina. Navštívilo ho 12 papežů, 9 světců a blahoslavených, 38 králů a knížat.

Svatý Mikuláš z Tolentina bývá vyobrazován v černém hábitu s textem augustiniánské řehole v ruce na znamení jejího svědomitého zachovávání, v druhé ruce drží lilii – symbol nevinnosti srdce. Jindy třímá kříž symbolizující jeho ducha pokání, na hrudi či nad hlavou mívá hvězdu, protože řada svědků ji nad světovou hlavou vídala za jeho života. Je patronem Janova, Benátek, ba v minulosti i Bavorského království. Jeho sochu najdeme na Karlově mostě a v naší zemi jsou mu zasvěceny kostely (např. ve Vratěně a Vysokém Veselí) či kaple (v Penčicích u Přerova).

Ukřižovaný je zdrojem naděje

- dokončení katecheze papeže Františka ze str. 2

Proč jsme tolik přilnuli k válce a vzájemnému ubližování? A kolik pohaslé touhy a zklamání se skrývá v srdci každého z nás? A dále – onen pocit, že minulé časy byly lepší a že ve světě, a možná také v církvi, nic neběží tak jako kdysi... Zkrátka, také dnes se to jeví tak, jako by naděje byla zapečetěna pod kamenem tíživé malomyslnosti. Vyzývám každého z vás, aby se zamyslel, kde spočívá jeho naděje. Je živá, anebo byla někde zapečetěna, či uložena na památku do zásuvky? Podněcuje tě tvá naděje k pouti, anebo je to pouhá romantická vzpomínka, jako by ani neexistovala? Kde je dnes tvá naděje?

V mysli učedníků se trvale ukotvil jeden obraz: kříž. Na něm vše skončilo, tam se soustřeďoval konec všeho. Ovšem po krátké době právě v tomto kříži odhalili nový začátek. Drazí bratři a sestry, takto klíčí naděje, kterou dává Bůh, rodí se a obrozuje se v černých dírách našich zklamaných očekávání. Tato pravá naděje naopak nikdy neklame. Pomysleme na kříž – z nejhrůznějšího mučícího nástroje Bůh vyzískal znamení největší lásky. Z onoho dřeva, přinášejího smrt, se stal strom života. Připomíná nám, že Boží nové začátky mnohdy povstanou z našich konců. Takto Bůh rád činí zázraky. Pohleďme tedy dnes na dřevo kříže, aby v našem nitru vzešla naděje, ona každodenní, tichá a prostá ctnost, která nás však drží na nohou a pomáhá nám jít dál. Nelze žít bez naděje. Zamysleme se nad

tím, kde je naše naděje. Pohleďme dnes na dřevo kříže, aby v našem nitru vzešla naděje, abychom se uzdravili ze smutku. Kolik lidí prožívá smutek... Když jsem ještě mohl chodit po ulicích – teď už to nelze, protože mi to nedovolí – když jsem ale ještě mohl chodit ulicemi v předchozí diecézi, rád jsem sledoval, jaký mají lidé pohled. Kolik těch pohledů bylo smutných! Tito smutní lidé mluvili sami se sebou, chodili ulicemi jen s mobilem, bez klidu a bez naděje. Kde je dnes tvá naděje? Je zapotřebí špetky naděje, abychom se vyléčili ze zármutku, kte-

rým jsme onemocněli, a jehož je hodně, abychom se uzdravili z hořkosti, kterou jsme zamořili církev a svět. Bratři a sestry, pohleďme na Ukřižovaného. Co uvidíme? Nahého, obnaženého Ježíše, Ježíše zraněného a zmučeného. Je to konec všeho? Tam je naše naděje.

V těchto dvou hlediscích Ježíšova zjevu tedy můžeme postřehnout, jak se zdánlivě umírající naděje rodí znovu. Především jej vidíme obnaženého: „Přibili ho na kříž a rozdělili si jeho šaty losováním.“ (Mt 27,35) Vysvěceny Bůh, ten, který má vše, se nechává o vše připravit. Avšak ono pokoření je cestou k vykoupení. Bůh takto vítězí nad naší vnějškovostí. Jen stěží se totiž odhalujeme a jednáme podle pravdy: snažíme se ustavičně pravdu zakrýt, protože se nám nelíbí, odíváme se vnějškovostí, kterou vyhledáváme a pečlivě o ni pečujeme, maskujeme se, abychom se vydávali za lepší, než ve skutečnosti jsme. Navykli jsme si na toto nanášení make-upu, vnitřního líčidla, abychom se jevíli lepší než druzí... Domníváme se, že je důležité stavět se na odív, ukazovat se navenek, aby o nás druzí dobře mluvili. A kráslíme se vnějším zdáním, povrchností, ačkoli nám to nepřináší klid. Líčidla se totiž časem smyjí a pak se zhlížíš v zrcadle s onou ošklivou tváří, kterou máš, avšak to je tvá pravá tvář, kterou Bůh miluje, nikoli ona nalíčená. Ježíš, který se ze všeho vysvětlil, nám připomíná, že naděje se opětovně rodí tehdy, když zjednáme pravdu sami se sebou, když sami sobě řekneme pravdu, upustíme od licoměrnosti a pokojného soužití s vlastní falší. Je zapotřebí, abychom se navrátili k srdci, k podstatnému, k jednoduchému životu oproštěnému od mnoha

zbytečností, které jsou náhražkou naděje. Dnes, kdy je vše složité a hrozí ztráta směru, potřebujeme prostotu, potřebujeme opětovně objevit hodnotu střidmosti, odříkání, vymýtí ze srdce vše, co je znečišťuje a působí mu smutek. Každý z nás se může zamyslet nad něčím zbytečným, čeho se může vzdát, aby našel sám sebe.

Pomyslete, kolik věcí nepoužíváme. Před dvěma týdny se domem sv. Marty, což je penzion pro mnoho lidí, kde také bydlím, rozšířil nápad na sbírku šatstva, které neuzíváme. Nedovedete si představit, kolik věcí se sešlo. Je dobré vysvléci se z věcí, které neuzíváme. Shromážděné ošacení bylo darováno chudým a potřebným lidem. Rovněž my máme v srdci řadu zbytečnosti – a kolem sebe také. Podívejte se do skříně a protříd'te, co nenosite. A pak se podívejte do skříně své duše: usmíváte se tomu? Ale je to pravda. Pohlédněte do této skříně, kolik se v ní nakupilo zbytečnosti a hloupých iluzí. Vraťme se k prostotě, k tomu, co je pravé a nepotřebuje se líčit. Pěkně se v tom pocvičme!

Pohlédněme podruhé na kříž a spatříme zraněného Ježíše. Kříž nám ukazuje hřeby, které pronikají Ježíšovýmá rukama a nohama, a probodený bok. K tělesným ranám se však druží zranění duše. Jaká to byla úzkost! Ježíš je sám – jeho přátelé a také jeho učedníci jej zradili, vydali a zapřeli, byl odsouzen a exkomunikován náboženskou a světskou mocí, dokonce zakouší, že jej opustil Bůh (srov. Mt 27,46). Na kříži se dále objevuje nápis zakládající jeho odsouzení: „To je Ježíš, židovský král.“ (Mt 27,37) Je to posměšný výrok: Ten, který unikl, když se jej snažili prohlásit za krále (srov. Jan 6,15), byl odsouzen za to, že se jím stal, a ačkoli se nedopustil zločinu, byl ukřižován mezi dvěma zločinci a namísto něho propustili násilnického Barabáše (srov. Mt 27,15–21). Ježíš byl tudíž zraněn na těle i na duchu. Ptám se: Jak to může napomoci naší naději? Co tento nahý a všeho zbavený Ježíš říká mé naději, jak mi pomáhá?

Také my si neseme různá zranění – kdo by je v životě neměl? A mnohdy jsou to zranění skrytá, neboť je ze studu zahalujeme. Kdo si nenese jizvy z minulých rozhodnutí, nepochopení, bolestí, které uvízly v nitru a nelehce je překonáváme? Ale

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

ještě nějaké přikázání, všechna jsou shrnuta v tomto: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Láska bližnímu neubližuje. Naplněním zákona je tedy láska.

Evangelium - Mt 18,15–20

Ježíš řekl svým učedníkům:

„Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima. Dá-li si od tebe říci, svého bratra jsi získal. Nedá-li si však říci, přiber si ještě jednoho nebo dva, aby každá výpověď byla potvrzena ústy dvou nebo tří svědků. Když

je však neposlechne, pověz to církvi. Jestliže však neposlechne ani církve, ať je pro tebe jako pohan nebo celník. Amen, pravím vám: Všecko, co svázete na zemi, bude svázáno na nebi, a všecko, co rozvázete na zemi, bude rozvázáno na nebi.

Dále vám říkám: Jestliže se shodnou na zemi dva na jakékoli věci a budou o ni prosit, dostanou ji od mého nebeského Otce. Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“

těž z protřpěných příkoří, jizlivých slov, nemilosrdných soudů? Bůh před našima očima neskrývá rány, které mu pronikly tělem a duší. Ukazuje nám je, abychom si uvědomili, že Pascha otevírá nový přechod, aby se z těchto ran staly průrvy, jimiž proniká světlo. Někdo může namítnout: „Ale Svatosti, nepřehánějte.“ Vyzkoušejte to, vyzkoušejte, je to pravda. Vyzkoušejte to. Pomysli na své rány, které znáš jen ty a skrýváš je v srdci. A pohled na Pána. Uvidíš, jak z oněch ran vytrysknou světelné květy. Ježíš na kříži nikoho neobviňuje, miluje. Miluje a odpouští těm, kdo jej ranili. (srov. Lk 23,34) Takto mění zlo v dobro a bolest v lásku.

Bratři a sestry, nezáleží tedy na tom, zda nás život zranil málo či hodně, nýbrž na tom, jak naložíme se svými ranami: těmi nejmenšími i velikými, které na těle i v duši zanechávají trvalou stopu. Co se svými ranami dělám? A co s nimi děláš ty? „Otče, žádné rány nemám.“ – „Dej si pozor a dvakrát měř, než něco takového vyslovíš.“ Ptám se tě, jak nakládáš se svými ranami, těmi, o kterých víš jen ty? Můžeš je ponechat, aby se zanítily záští a smutkem, anebo je spojit s Ježí-

šovými ranami, aby se prozářily. Pomyslete na mnohé mladé lidi, kteří se nesmířili se svými ranami a hledají záchranu v sebevraždě. V našich městech dnes žije tolik mladých lidí, kteří nevidí východisko, ztratili naději a raději se, chudáci, snaží zapomenout v drogách. Jakou drogou zakrýváš ty své rány? Naše rány se mohou stát zdrojem naděje, pokud je místo jejich zakrývání a sebelitosti osušíme slzami druhých, jestliže se nebudeme cítit dotčeni tím, co nám bylo vzato, ale postaráme se o to, co se nedostává druhým, pokud se nebudeme přehrabovat sami v sobě, ale raději se skloníme nad trpícím člověkem, když nebudeme žiznit po lásce určené nám, ale raději uhasíme žízeň těch, kteří potřebují nás. Jedině tehdy, když přestaneme myslet sami na sebe, totiž sami sebe opětovně najdeme. Avšak setrváme-li v přemítání nad sebou, nenajdeme se nikdy. Jak říká Písmo, takto se naše jizvy zacelí (srov. Iz 58,8) a naděje rozkvetne. Zamyslete se nad tím, co můžete pro druhé udělat. Zraňuje mne hřích či vlastní život – každý si nese svá zranění... Co ale udělám – budu si celý život lízat rány? Anebo pohlédnu na rány druhých a se svou vlastní zraněnou životní zkušeností je půjdu léčit a pomáhat jim? To je výzva, kterou dnes kladu každému z vás. Kež nám Pán pomáhá v další cestě.

Zdroj: <https://www.vaticannews.va/cs>
(Redakčně upraveno)

Poznámky:

⁽¹⁾ Čili Květné neděle. [pozn. red.]

Poselství Královny míru

„Drahé děti! V tomto milostiplném čase vás volám k modlitbě srdcem. Ať vaše srdce, dítko, jsou pozdvížena v modlitbě k nebi, aby vaše srdce pocítilo Boha lásky, který vás léčí a miluje nesmírnou láskou. Proto jsem s vámi, abych vás vedla cestou obrácení srdce. Děkuji vám, že jste přijaly mou výzvu!“

Medžugorje 25. srpna 2023

Ukrytá v Srdci Bolestné Matky

„K blahorečení Boží služebnice Františky Streitelové, zakladatelky Kongregace sester od Bolestné Matky, je potřebný už jen jeden zázrak,“ vysvětluje sestra Theresia Müllerová, postulátorka procesu blahorečení. Matka Františka od Kříže, která se vyznačovala především ochotou odpouštět a hrdinicky snášet utrpení, je bezpochyby svatá žena. Vždyť na své skutečně neobvyklé cestě povolání dokázala v tichosti a pokoře vytrvat až do konce jen proto, že se vždy utíkala k Bolestné Matce pod křížem, že nacházela ochranu u Panny Marie a od ní se učila s klidem setrvat ve všech zkouškách, ba dokonce pomáhat jiným nést starosti a podle možnosti je zmírňovat.

Amálie Streitelová se jako první ze čtyř dětí zbožné měšťanské rodiny narodila 24. listopadu 1844 v bavorském městečku Mellrichstadt u Würzburgu. Toto milé a ochotné děvče již od útlého věku s radostí chodívalo do nedaleké kaple Großenberg, aby uctilo sedm bolestí Panny Marie a utrpení Pána Ježíše, protože toto tiché dítě rádo přemýšlelo o Bohu. Devítiletou Amálii zaujala tato Pánova slova: „A já, až jednou budu vyzdvižen ze země, všechny přitáhnu k sobě,“ a Ježíše prosila: „Teď jsi přece vyzdvižen ze země! Přitáhni mě k sobě!“ Amáliina žádost měla být již brzy vyslyšena. V roce 1866, po čtyřech dlouhých letech čekání, rodiče dovolili jedenadvacetileté dívce následovat volání k řeholnímu životu a vstoupit k františkánkám von Maria Stern (Panny Marie Hvězdy mořské) v Augsburgu, kde na institutu již studovala francouzštinu a hudbu. Mladá vzorná sestra – velkodušná, prostá a zbožná – působila nejprve jako učitelka. Jelikož však disponovala veškerými schopnostmi, aby vedla dům duchovně i prakticky, nakonec ji pověřili úřadem představené. Nescházela ovšem ani osočování, která ji učila „s krvácejícím srdcem stát pod křížem... Bojovala jsem proti každé zatrpklosti ve svém srdci a všechno jsem vroucně vkládala do svatostánku. Musela jsem být laskavá k různým lidem, ačkoliv jsme měla srdce plné bolesti, a dokázala jsem to jen díky Boží milosti. Ukryla jsem se do uzdravujících ran Pána.“ Navíc léta bojovala s rostoucí touhou setkat se s Bohem v ještě hlubší kontemplaci.

A tak v roce 1882 se souhlasem svého zpovědníka přestoupila Amálie od františkánských sester do karmelitánského kláštera Himmelspforten ve Würzburgu, kde ji Bůh brzy ukázal, že má sama založit společenství, které „spojí činný život s kontemplativním“, v kterém budou „modlitba a práce jako dvojčata k odstranění duchovní a sociální bídy lidstva pro vítězství církve v duchovně zmateném světě“. Byl to vnitřní zápas, až po úplné odevzdání se do Božích rukou, když Amálie po jedenácti měsících opustila karmel, ačkoliv nevěděla, co bude dále. Musela se dokonce na pár týdnů vrátit domů a snášet pohledy a poznámky lidí, kteří ji považovali za tu, která selhala.

Její zpovědník ji poslal do Říma a již v roce 1885 matka Františka od Kříže, jak se nyní jmenovala, spolu s 35 ženami, které se k ní během posledních tří let připojily, získala od papeže Lva XIII. uznání samostatného diecézního Institutu sester od Bolestné Matky. Pod moudrým duchovním vedením Františky Streitelové, nově jmenované generální představené, komunita zaznamenala rychlý rozkvět v Evropě a též v USA. První sestry, které samy žily velmi chudobně, pečovaly o chudé, nemocné a sirotky. Byly známy jako „pokorné, skromné, odevzdané Bohu, zdrženlivé,

Amálie Streitelová

Boží služebnice Františka Streitelová,
zakladatelka Kongregace sester
od Bolestné Matky

vé, zbožné, pracovitě. Byly jedno srdce a jedna duše; nebyla mezi nimi žádná žárlivost. A všechny tyto činnosti se učily od matky Františky, která byla pro ně vzorem a příkladem.“ Její krásnou Modlitbu k Bolestné Matce, kterou se sama modlila nevýslovně vroucně a zbožně, milovaly také její duchovní dcery: „Chci tě následovat, ó moje nejsladší Matko, na každém tvém kroku, s Ježíšem do chrámu, do Egypta, na Kalvárii; chci sdílet všechny tvoje bolesti, napodobovat tvoje ctnosti.“

Zapustit kořeny v Marii

Nejbližším spolupracovníkem a důvěrníkem matky Františky byl Mons. George Jacquemin, který jí od samého začátku pomáhal upevňovat a rozvíjet novou kongregaci. Od roku 1893 však tento kněz přestal být matce Františce pozitivně nakloněn a usiloval o převzetí nejen duchovního vedení sester, ale stále více i o vnější vedení řádu. Kvůli mnoha nedorozuměním a falešným obviněním, jakož i ze závidivosti byla matka Františka, zakladatelka a generální představená, v dubnu 1896 – tedy po jedenácti letech vykonávání úřadu – nespravedlivě sesazena, což mezi sestrami vyvolalo velkou bolest a smutek. Za její nástupkyni byla jmenována sestra Johanna Ankenbrandová, která však z loajality

V poutním areálu Římov byly ukončeny stavební práce

odmítla úřad přijmout. Matka Františka si před ni pokorně klekla a slíbila jí poslušnost. Oddaně, bez hněvu, bez sebeobhajování, ale také jakékoliv rezignace, naopak, plná důvěry řekla: „*Nechme věci tak, jak jsou. Takto je to dobré. Sám Bůh to dovolil.*“ Svému deníku v tomto čase bezmocnosti a nejistoty, hluboce pokořená, svěřila následující vyznání: „*21. listopadu 1896 jsem všechno, celou svou bytost obětovala v Marii a s Marií Nejvyššímu. V Marii, neposkvrněné Panně, chci zapustit kořeny a podle Boží vůle být přetvořena v Marii. Marii se nechat vést do tajemství lásky a utrpení, abych se vpravdě stala nevěstou Ukřižovaného, která se nevzdaluje od jeho krvavých nohou, dokud Ukřižovaná láska neřekne: »Vystup výše, zaujmi svoje místo ve středu mého Srdce.«*“ Jednou otevřeně napsala: „*Za žádnou duši, která mi byla svěřena, jsem netrpěla tolik jako za své nepřátele. Bylo totiž potřebné, aby se znovu sjednotili s Pánem.*“ Její „tajemství“ přitom bylo: „*I když mám silné pokušení vůči... nějaké osobě, po jediném svatém přijímání přijatém na tento úmysl jsem od pokušení často zcela osvobozena... i poslední záchvěvy pokušení zmizí v přítomnosti svátostného Boha.*“

Mnohé sestry chtěly po sesazení matky Františky institut opustit a začít s ní něco nového, ale zakladatelka pochopila, že to není Boží vůle, a prosila své duchovní dcery, aby věrně pokračovaly na cestě v komunitě. Rovněž ona sama chtěla zůstat v řádu, který založila. Dokonce si přála, aby Mons. Jacquemin zůstal duchovním vůdcem společenství. Byl tedy zpovědníkem sester až do své smrti v roce 1920. Matka Františka o něm nikdy neřekla nic negativního a ani nic na vlastní obhajobu. Následujících devět let žila v ústraní a sloužila v mateřském domě v Římě. Pokorně stála při nové představené svými radami a jako prostá sestra se řídila tím, čím ji Pán kdysi jako představenou pověřil: „*Nepros o nic jiného než o pokoru. Pak dostaneš vše, co potřebuješ.*“

Oblíbeným místem matky Františky byl až do její smrti svatostánek, před nímž trávila mnoho hodin, ve dne i v noci, v tiché adoraci před Nejsvětější svátostí, zejména v adorační kapli v nedaleké bazilice sv. Petra. Tam se spolu s Pánem denně obětovala za rozvoj svého společenství a rozjímala nad křížovou cestou; „pono-

V římovském poutním areálu byly dokončeny stavební práce, které byly zahájeny v únoru 2021. Poutní areál se teď postupně otevírá nejen věřícím, ale i široké veřejnosti. V čase hlavní poutní sezóny (3. 5. – 14. 9.) od 7.00 do 21.00 hodin bude otevřeno tak, aby mohl každý bez omezení vstoupit do vyhrazené části ambitů, kostela Svatého Ducha a Lorety. V zadní části poutního areálu bude vytvořena příjemná a volně přístupná klidová zóna (meditační zahrada). Vzhledem k tomu, že v minulosti nebyl areál dostatečně chráněn, doplatily na to především kaple pašijové cesty. V rámci oprav došlo tedy i na nový způsob ochrany proti vandalismu a krádežím instalací moderního, technologicky nejvyspělejšího a nejkvalitnějšího ochranného systému bezpečnostních kamer. Celkové náklady na komplexní obnovu poutního areálu v Římově dosáhnou asi 100 milionů Kč. Z toho 95 % pokryje dotační Evropské unie z programu IROP.

řila se“ do Ježíšova utrpení, z něhož čerpala sílu k bezpodmínečnému odpuštění a také čistou lásku bez výčitek vůči těm, kteří ji ukřivdili.

Stejně skrytě strávila bývalá generální představená od roku 1905 posledních šest let svého života v Castel Sant'Elia, 50 km severně od Říma, kde pomáhala v nově založené mateřské školce a navštěvovala nemocné. Lidé ji nazývali *svatou*, ale mnohé novicky už ani netušily, že za touto skromnou sestrou, stále s laskavým úsměvem na tváři, se skrývá zakladatelka jejich společenství.

„*Stůjme s Bolestnou Matkou pod křížem, s vírou a důvěrou pohlédneme k Ukřižovanému a zakusíme, že v kříži je spása.*“ To byl „svět“ matky Františky, v němž „se pohybovala“. Po mozkové příhodě a přijetí pomazání nemocných zůstala jako šestádesátiletá poslední dny „*jakoby ponořená v Bohu*“.

Mons. Jacquemin s hlubokým pohnutím o samotě hovořil s matkou Františkou u její smrtelné postele a byl přítomen, i když 6. března 1911 klidně usnula

V Římově i nadále pokračují restaurátorské práce, dokončuje se parková úprava zahrady, vyrábějí se nové kostelní lavice, probíhá vytváření kopií soch z kapli pašijové cesty aj. Vše bude ukončeno nejpozději v listopadu 2023.

Poutní areál v Římově byl založen v roce 1648 a do dnešní podoby byl dostavěn v roce 1697. Již v době svého vzniku získal srdce mnoha lidí a každoročně jej navštěvovalo 40–80 tisíc poutníků. Římov dodnes patří mezi nejvýznamnější poutní místa v jižních Čechách. Areál je památkově chráněný od roku 1958 a v roce 2018 se stal národní kulturní památkou. Poutní místo Římov je naprosto specifickou památkou svého druhu v naší zemi. Není zasvěceno jen jednomu světcovi nebo jedinému tajemství, ale jeho obsah je trojitý. Zahrnuje období přípravy na příchod Mesiáše, vyjádřené osobou Panny Marie, dále pak vlastní obětí Ježíše Krista, a nakonec zrození církve symbolizované kostelem Sslání Ducha Svatého.

Podle www.cirkev.cz

v kruhu sester. Přesně v den její smrti papež Pius X. definitivně schválil konstituce kongregace.

Několik let poté (v roce 1931) Mons. Joseph Joch, který pomáhal sestrám zejména v Americe, napsal: „*Matka Františka založila řád, zasadila květ – »mučenku«.* *Vtiskla řádu své ideály, odevzdala mu svého ducha a ten dodnes kongregaci oživuje. Je nejlepším a nejkrásnějším dědictvím matky Františky. Pro řád udělala a vytrpěla mnoho, velmi mnoho. Většinu vykonala po svém odstoupení ve své tiché cele. Zde se nám ukazuje ve své plné duchovní velikosti. Zde se 15 let postila, modlila, kázala svým příkladem, a tak vyprošovala Boží požehnání pro své dílo – pro Kongregaci sester od Bolestné Matky.*“ Sama matka Františka Streitelová zůstala až do konce plná důvěry: „*Pán dá rozkvést svému dílu a na tomto novém stromě církve dozraje nádherné ovoce a Bůh bude oslaven.*“ Dnes její sestry působí v deseti zemích světa.

*Z Vítězstvo Srdca 148/2022
přeložil a upravil -dd-*

Tetín - stezkou svaté Ludmily

Stezky, pěšiny, cesty. A naše kroky. To je asi to nejdůležitější, co přidává poutním místům na významu a čím se jejich kostely a kapličky liší od jiných. Nejen je navštívit, ale vykonat k nim pout' a dlouhým putováním upevnit svoji víru a vztah s Bohem. A v neposlední řadě i s historií, často provázanou s životy těch nejvýznamnějších světců.

Světki a jejich místa

Je krásné, když se s osudy svatých nemusíme „pouze“ seznámit, ale můžeme přicházet na místa, na kterých sami přebývali nebo jsou s nimi spjatá. V naší zemi je takových lokalit mnoho – za svatým Václavem přicházíme do Staré Boleslavi, svatou Zdislavu oslavuje poutní místo Jablonné v Podještědí... A výčet by mohl pokračovat dál, přičemž by v něm nesměla chybět svatá Ludmila a s ní související Tetín.

Ten si možná spojujeme s úplně jinou postavou. Když zabrousíme do všeobecně rozšířených pověstí, setkáme se s vojvodou Krokem a jeho třemi dcerami, Libuší, Kazi a Tetou, kdy právě poslední jmenovaná měla nechat vystavět hrad Tetín. Ačkoliv i příběh těchto osob (romanticky dokreslený o založení dynastie Přemyslovců) mnozí berou jako jeden ze stavebních kamenů našeho národa, jedná se o vymyšlenou báji.

Podle archeologů se v Tetíně nacházela tři, možná čtyři hradiště. To poslední v době kněžny Ludmily. Důležitý je pak její hrad, respektive opevněný dřevěný dvorec, kde patronka maminek, babiček, vychovatelů, učitelů, ale i vinařů vychovávala své vnuky Václava a Boleslava. A také zde byla na popud snachy Drahomíry zavražděna.

Obec Tetín se nachází ve Středočeském kraji, konkrétně v Českém krasu, asi 3 kilometry od města Beroun a na vysoké skále tyčící se nad řekou Berouňkou. Má dvě části, Koda a Tetín, a žije tu necelých 900 obyvatel. Zajímavá je už tím, že patří mezi nejstarší české obce. Četné archeologické nálezy její první osídlení datují do pravěku, do starší doby kamenné.

Svatá Ludmila

Historie Tetína je bohatá, my se ale výlučně zaměříme na souvislosti se svatou Ludmilou. Než si ve stručnosti převyprávíme její příběh, je třeba upozornit, že ten zejména z legend čerpáme také. Ovšem zatímco zmíněné Krokovy dcery mají doloženou oporu ryze v národních pověstech, svatá Ludmila byla osobou skutečnou. Byť i u ní musíme počítat s tím, že legendisté popouštěli uzdu fantazii a také že nemáme k dispozici úplně všechny informace.

Přesně neurčený je už rok jejího narození, který historikové nejčastěji datují letopočtem 860. A nejinak je tomu s místem, odkud pocházela – tady se pravděpodobně jednalo o Mělnicko. Naopak víme, že Ludmila byla dcerou knížete Slavibora a důležitý mezník jejího života představoval sňatek s knížetem Bořivojem. Tím se stala první českou kněžnou a také první historicky významnou ženou našeho národa. K této události nejpravděpodobněji došlo roku 875, tedy v jejich 15 letech.

Tetínské hradiště se nacházelo poblíž zříceniny hradu Tetín v místech dnešní obce Tetín v okrese Beroun. Bylo jedním z opěrných bodů soustavy hradišť, která obklopovala přemyslovský stát ve středních Čechách, a jeho počátky jsou nejčastěji kladeny na přelom 9. a 10. století. Ačkoliv písemné zmínky o hradu pocházejí až ze 13. století, Tetín byl znám už z ludmilských a václavských legend. Význam hradiště ale patrně již od poloviny 10. století klesal. Jeho areál je spolu se zbytky hradu chráněn jako kulturní památka ČR. (Wikipedia)

Další nejistá informace se týká počtu dětí, které se v tomto svazku narodily. Nejčastěji se jich uvádí 6 (3 synové a 3 dcery), přičemž jmenovitě jsou známi pouze dva synové, budoucí knížata Spytihněv a Vratislav. Španělské legendy do rodiny svěťce ještě připisovaly svatou Orosii (buď Bořivojova dcera, nebo scho-vanka), která zemřela krutou mučednickou smrtí, když si odmítla vzít náčelníka Maurů a přijmout islám.

Důležitou kapitolou života svaté Ludmily je její křest. Ten z rukou svatého Metoděje přijala spolu se svým manželem, a to s největší pravděpodobností roku 882 – do té doby měla být pohankou. Význam tohoto aktu a vliv na další vývoj křesťanství v Čechách a na Moravě umocnil zejména fakt, že se nejspíš stala vůbec první pokřtěnou českou ženou.

Další střípky ze společného života Ludmily a Bořivoje tolik zmapovány nejsou, snad s výjimkou provázanosti s jiným slavným poutním místem: Svatým Janem pod Skalou. V tamní jeskyni žil poustevník Ivan, kterému kníže Bořivoj zabil při lovu laň. Jako odpustek ho vladař pozval na nedaleký Tetín, kde se seznámil i s kněžnou Ludmilou. Ta poustevníka poté často navštěvovala.

Nejdůležitější částí příběhu svaté Ludmily a také Tetína se ale odehrály později, a to dvěma milníky. První se týkal toho, že zde svatá Ludmila vychovávala své dva vnuky a budoucí česká knížata: Václava a Boleslava. Byli to synové knížete Vratislava a jeho ženy Drahomíry ze Stodor. Jistě není nutné připomínat, že Ludmilino duchovní formování Václava a předávání křesťanských hodnot měly zásadní vliv na to, že se z něho stal náš nejvýznamnější světec.

Druhým mezníkem, jenž se mezi stěnami Tetína odehrál, byla smrt svaté Ludmily – tedy když ji muži najatí snachou Drahomírou zavraždili.

Skloňují se dva důvody, proč se obě ženy dostaly do sporu. První mohl být mocenský. Po smrti knížete Vratislava se měl vlády ujmout Václav. Ten byl ovšem ještě chlapcem a musel počkat na dovršení plnoletosti. K moci se tak dostala Drahomíra, které se ovšem nelíbilo, jaký vliv na něj Ludmila měla.

To mohlo sehrát roli i v důvodu druhém, ryze náboženském. Zatímco Drahomíra

byla pohankou, její syn byl babičkou veden ke křesťanství a učen ctnostem víry.

Ať už ale pravda byla jakákoliv, směřovala ke stejnému konci. Ludmila sice chtěla dát Drahomíře najevo, že nestojí o vládu, a uchýlila se na Tetín, nicméně tím si život nezachránila. Její snacha za ní poslala najaté vrahy Tunnu a Gommona. Ti v noci vtrhli do ložnice a svoji oběť i přes slova, jimiž se je snažila uklidnit, shodili na podlahu.

Se způsobem, jak ji zavraždili, se můžeme setkávat při mnohých vypočetných svatých Ludmil. Na obrazech je nezřídka zobrazována s vlastním šálem. Právě tím ji totiž uškrtili.

Tři kostely

Je známo, že příběh svatých Ludmil její smrtí neskončil a naopak se rozvíjel dál. Ačkoliv k tomu docházelo pozvolna (a to během dalších několik let, ale staletí), neobyčejné věci jsou vyprávěny už z doby po zavraždění. Tělo světice bylo pohřbeno u tetínského hradu pod hradební zdí. Odtud ale vycházela krásná vůně a v noci zde svítila světla. Na to údajně Drahomíra reagovala tak, že nechala na místě Ludmilina hrobu postavit kostelík zasvěcený svatému Michaelovi, aby úkazy byly přičítány právě jemu.

I o této legendě se vedou spory, faktem ale zůstává, že kostel ke cti archanděla Michaela zde skutečně stál, vznikl ovšem až na konci 12. století. Po mnohých přestavbách a změnách zasvěcení funguje dodnes. V současnosti máme jeho patrona ve svatém Janu Nepomuckém a jedná se o jeden ze tří kostelů, ke kterým v Tetíně můžeme putovat.

Její dataci do konce 12. století určuje značná část zdiva. Jedná se o jednoduchou stavbu, která v 17. století změnila vzhled z původního románského na barokní. Svatému Janu Nepomuckému je zasvěcen od roku 1836. Obraz tohoto světce jako poutníka ze Staré Boleslavi můžeme vidět na oltáři.

Historie druhého kostela, jenž v Tetíně stojí, sahá také do konce 12. století, ačkoliv by mohl pocházet již z doby svatých Ludmil – k tomu se historici nepřiklání, nicméně se nabízí, že ona jako zbožná křesťanka zde svatostánek mít musela. Roku 1910 navíc pražské arcibiskupství – údajně za přítomnosti 5 000 lidí – pořá-

Svatá Ludmila, výřez z Votivního obrazu Jana Očka z Vlašimi

dalo slavnost 1 000 let od založení tohoto kostela přímo svatou Ludmilou. Původní zasvěcení měl právě v této světici, ale i v tomto případě došlo ke změně. Od roku 1327 je jeho patronkou svatá Kateřina.

Svaté Ludmile je nyní zasvěcen zdejší nejmladší chrám. Pochází z roku 1685 a od roku 1781, kdy tuto funkci přestal plnit kostel svatého Michaela, se stal farním. Nachází se v něm jedna důležitá vzácnost: kámen, na němž podle legendy měla být svatá Ludmila umučena.

Další pověst pak vypráví, že kostely svatých Kateřiny a svatých Ludmil se k sobě pomaličku přibližují, a až budou u sebe, nastane soudný den a svět dospěje ke svému úplnému konci.

Nutno ještě dodat, že ačkoliv sem můžeme přicházet k většímu počtu kostelů a dalších památek, chybí zde to nejvzácnější: v Tetíně již nejsou ostatky samotné světice. Ty dal svatý Václav, když dosáhl dospělého věku a ujal se vlády, přenést na Pražský hrad do kostela svatého Jiří.

Úcta

Směřováním našich kroků do Tetína navazujeme na více než tisíciletou tradici, kdy sem přicházely generace před námi. Rozvoj tetínských poutí stejně jako veřejná úcta ke svaté Ludmile je pozvol-

ný a dlouhodobý, přičemž obě záležitosti šly „ruku v ruce“.

Prvopočátky poutních slavností můžeme spatřovat v roce 925 a v jednom z prvních počinů svatého Václava coby vladaře – ve vyzvednutí ostatků a jejich přenesení do svatojiřského kostela.

Ačkoliv se tento akt odehrával za přítomnosti rezenského biskupa, což by už tehdy znamenalo uznání svatosti, k rozvoji uctívání plně docházelo až ve 12. století. Z tohoto období jsou v souvislosti se svatou Ludmilou zaznamenány také některé zázraky.

Úcta neustala ani ve století následujícím, zejména v jeho druhé polovině, kdy svatá Ludmila začala být označována za ochránkyni české země. Nejinak tomu bylo i ve 14. století a nic na tom nezměnilo ani to, že přemyslovská královská linie skončila a trůnu se ujali Lucemburkové.

Spíše naopak. Na počátku 14. století se velmi oceňoval Ludmilin morální kredit a pochopitelně i vliv na výchovu svatého Václava – to vše v souvislosti s křesťanskými hodnotami, jež mu předávala. Zejména Karel IV. byl velkým ctitelem obou světců, není tedy náhoda, že právě za jeho panování byla svatá Ludmila zařazena mezi české patrony a vznikala i velká řada děl s motivem její osobnosti.

Rozvoj slávy světice sledujeme i v 16. století díky kronice Václava Hájků z Libočan (psal ji i při pobytu v Tetíně, kde v letech 1533–1539 působil jako farář), nebo po skončení třicetileté války. A pochopitelně i v dalších dějinných etapách, a to až do dnů dnešních.

Přestože se pak někdy může zdát, že svatá Ludmila zůstává ve stínu svatého Václava, máme v ní jednu z našich nejvýznamnějších světlic. Úctu jí máme prokazovat ze dvou hlavních důvodů: za to, že se svým manželem knížetem Bořivodem přijala křest, čímž přispěla k rozvoji křesťanství v našich zemích a zároveň tím napomohla k vývoji vzdělanosti a písemnictví. A poté za výchovu svatého Václava, kdy vidíme krásný příklad, jak vést k Bohu, ke křesťanským hodnotám a k životu ve víře.

Stežka svatých Ludmil

Z předchozích výřezů ctností je patrné, že z života svatých Ludmil si můžeme brát příklad v mnohém. A to je dost na

to, abychom měli motivaci vykonat k ní pouť – za jejím historickým i duchovním odkazem. A kam jinam, než ke třem kostelům v Tetíně.

O něm slyšeli mnozí z nás, ale možná zřídka kdy ve spojení s poutnictvím. Paradoxem je, že zdejší poutě mají hlubokou tradici, kdy kořeny můžeme hledat v 10. století, v již zmíněné události vyzvednutí ostatků svaté Ludmily.

První poutě do Tetína jsou nicméně písemně doloženy v roce 1326. S výjimkou husitských válek nebo josefinských reforem pak nenajdeme období, kdy by nepřicházeli jednotlivci i velká procesí. Mezi poutníky, kteří si za svatou Ludmilou našli cestu, řadíme osobnosti typu Karla IV. či svatého Jana Nepomuckého, i další významné postavy našich dějin.

Spolu s ostatními sem přicházeli po poutních cestách. Poutě se také často spojovaly a dodnes spojují s dalším významným místem, nedalekým Svatým Janem pod Skalou. A od dubna 2017 své stopy můžeme pomyslně vtisknout do Stezky sv. Ludmily.

Jejím iniciátorem byla obec Tetín a celkově měří 6,5 kilometru. Vychází se na ni z Berouna, od tamního vlakového nádraží. Do Tetína nás fyzicky nenáročná trasa dovede ani ne za tři čtvrtě hodiny, kdy máme na dohled krásnou kopcovitou krajinu u řeky Berounky.

Samotný Tetín a okolí nám toho nabízí k vidění spoustu. Nejen již zmíněnou trojici kostelů, ale také Tetínský vodopád či Tetínské skály. Pouť v duchovní rovině dotváří Kříž sv. Ludmily. A zastavit se můžeme u pozůstatků tetínského hradu – pochází patrně ze 13. století a býval velmi významným, když pod jeho správou spadalo celé Podbrdsko. Se svatou Ludmilou nicméně nejspíš neměl nic společného, její dřevěný dvorec patrně stál na místě dnešní fary a dál, či tam, kde dnes stojí Komunitní centrum sv. Ludmily.

V Tetíně Stezka sv. Ludmily nekončí, ale pokračuje do obce Srbsko, která je se sveticí spjata také. Dospějeme sem za zhruba další hodinu, a to cestou podél Berounky.

Ať už budeme přicházet a odcházet po této stezce, či jinudy, putujme do Tetína především s vědomím toho, že míříme za jednou z našich nejvýznamnějších světic. Přestože od jejího života uplynulo

Opilý řidič, který zabil čtyři děti, konvertoval ke katolické víře

Konverze ke katolické víře muže, který před třemi roky pod vlivem alkoholu srazil a zabil autem čtyři děti, údajně započala poté, co dostal odpuštění od maronitské katolické rodiny Abdallahových. Svědectví této rodiny jsme otiskli ve Světle č. 31/2023.

Devětadvacetiletý Samuel Davidson 1. února při jízdě pod vlivem kokainu, extáze a alkoholu ztratil kontrolu nad svým vozidlem a narazil do skupiny sedmi dětí, přičemž čtyři z nich usmrtil a tři zranil. Davidson byl v dubnu 2021 odsouzen na 28 let vězení. Po odvolání byl trest snižen na 20 let s možností podmínečného propuštění po 15 letech.

V „Stand for Truth“ podcastové epizody (<https://www.youtube.com/watch?v=gjRfRrWoYvI>), kterou v červenci vedl Charlie Bakhos, otec tří tragicky zahynulých sourozenců Danny Abdallah vyprávěl, že jeho manželka Leila se krátce po tragédii šla modlit na místo, kde zemřely její děti. Když se jí reportéři na místě činu ptali, vyjádřila se, že nedokáže nenávidět jejich vraha, ba naopak, že mu odpouští.

„Bylo to upřímné odpuštění a potom to proniklo do celé komunity, do celého státu, do celé země a pak do celého světa – na Blízký východ, do Ameriky,“ řekla Leila Abdallahová v srpnové epizodě podcastu.

Vyjádření upřímného odpuštění se dostalo i k Davidsonovi ve vězení, což ho podnítilo k žádosti o rozhovor s knězem. Pozoruhodné je, že David-

son se nakonec setkal s P. Robertem-Piem Albayehem, jehož Abdallahovi dobře znali, a který byl dokonce jejich duchovním rádcem.

„Ze všech kněží v Austrálii tento muž rozmlouvá právě s otcem Robertem, mým duchovním otcem. A o tom on neví,“ řekl Danny Abdallah.

Maronitský kněz se údajně setkal s Davidsonem ve vězení a vyslechl si jeho zpověď. Během rozhovoru P. Albayeh řekl Davidsonovi, že zná Abdallahovy a že jsou členy jeho církve. Podle Dannyho Davidson kněz řekl, že „byl schopen vidět život jiným způsobem“, protože Abdallahovi mu odpustili, ačkoliv „ho měl celý svět nenávidět“. Měl říci: „To změnilo moje srdce.“

V podcastu Danny Abdallah řekl, že Davidson se nyní „tříkrát denně modlí růženec, chodí na mši, studuje Bibli a chce se stát maronitským katolíkem“. Danny také řekl, že neočekával Davidsonovu konverzi a že sláva patří Bohu.

Rodina Abdallahových se po neštěstí setkala rovněž s Davidsonovými rodiči, kteří prožívali smutek ze ztráty dcery kvůli rakovině a z uvěznění syna. „Vědí, čím si procházíme, a uznávají to a my jsme uznali také jejich smutek a bolest.“

The Daily Mail poznamenal, že Leila Abdallahová, matka tří zabitých dětí, vždy říká těm, kdo se jí ptají, kolik má dětí, že jich má sedm: „Tři v nebi a čtyři tady.“

Podle LifeNews Slovakia

více než 1 000 let, odkaz je zde stále patrný. Spočívá zejména v předávání křesťanských hodnot, v duchovním společenství a ve faktu, že naše dějiny, byť v tomto případě obohacené i legendami, mají základ právě ve ctnostech víry.

Je lhostejno, jak moc si jednotlivé příběhy jejich autoři, legendisté, přikrášlili. Základ je v tom, že my samotní máme kořeny v křesťanství. A že jedna z jeho krás a zároveň povinností spočívá v tom,

abychom jim žili nejen v našich srdcích, ale předávali je dál. Generacím po nás. To jediné naši víru uchová. Boží přítomnost ve svých životech udržujeme napořád.

Nechť je svatá Ludmila i patronkou toho, aby k nejhoršímu úpadku nedošlo, ale aby zde křesťanství ve své pravé kráse a bohatství žilo! Vyprošujme si u ní pomoc. Třeba při blízké oficiální pouti, která tradičně připadá na první neděli po 16. září, kdy slavíme její svátek.

Maminka Markéta (31)

Život matky Dona Boska

Neštěstí v prachárně

Na jaře roku 1852 – nový kostel už měl střechu – stalo se neštěstí. Dne 23. dubna blízko poledne bylo slyšet hrozný výbuch a ve vzduchu se objevil obrovský oblak kouře, který pokrýval celou část předměstí Dora. Celý Turín se náhle zachvěl. Potom následoval druhý výbuch, silnější a ničivější, a nastalo obecné zřehnutí. Prachárna závodu na zbraně v Turíně, nacházející se v dolní části předměstí Dora, vylétěla do vzduchu s hrozným duněním. Exploze zničila všechny domy ve čtvrti a okna v půlce města. Bylo při tom 28 obětí.

Také střechy Oratoře se trásly. Nový kostel – byl ještě bez dveří a oken a části střechy, kterou bylo ještě třeba pokrýt – byl sice zasažen tlakovou vlnou, ale škody byly minimální. Zděšení maminky Markéty i všech zde bydlících chlapců bylo veliké. Don Bosco běžel s většími chlapci na místo neštěstí, kde bylo zapotřebí dobrovolníků, aby se zabránilo dalším explozím, a zranění se přenesli do nemocnice. Maminka Markéta musela spolu s ostatními chlapci posbírat kousky, které litaly ze střech. Musela označit obyvatelné místnosti a přenést tam lůžka a to, co bylo nutné k životu. Když se Don Bosco vrátil, všichni spolu poděkovali Pánu, protože nikomu se nic zlého nestalo.

Ústav Cottolengo (spolu s budovami, kde bylo umístěno mnoho nevláčetelných) měl některá oddělení zničená a mnoho oddělení bylo poškozeno. Desítky nemocných byly zraněny. Ostatní chodili mezi troskami.

Donu Boskovi se už podařilo zaplatit za nový kostel 35 000 lir. Měl ještě zaplatit dalších třicet. Tato poslední suma, získaná z loterie, byla strážena jako poklad. Když však viděl škody způsobené ústavu Cottolengo, polovinu z těch třiceti tisíc lir zanesl jeho představenému. Chtěl, aby věc zůstala tajná (radil se jenom s maminkou Markétou, aby slyšel její názor). Arcibiskup byl naopak o tom informován a 29. dubna mu napsal překrásný do-

pis, ve kterém definoval ústav Cottolengo a Oratoř jako „dva blízké podniky, na kterých je viditelná ruka našeho Pána“.

Maminka mnohokrát vyprávěla Jeníkovi příběh svatého Martina, vojáka, který se rozdělil o půlku pláště s chudákem, jenž se klepal zimou, a pak ve snu viděl našeho Pána, přikrytého částí jeho pláště, který říkal: „Martin mě přikryl svým pláštěm.“ (Příběh svatého Martina byl namalován v mnoha kostelech kraje Monferrato.) Teď viděla svého syna rozdělít se napůl s chudými z ústavu Cottolengo. Nedal jim svůj plášť, ale polovinu lir, které potřeboval na dokončení kostela. Jeho sbírka dopadla velice dobře. Boží prozřetelnost se postarala o to, co scházelo.

Kapitola 32

BATISTIN FRANCESIA A MAMINČINA PŘÍSLOVÍ

Padne do náruče Dona Boska

Giovanni Battista Francesia byl chlapec, který přišel z vesnice S. Giorgio Canavese do Turína s celou rodinou. Byli nuceni odejít do města kvůli bidě. V jedenácti letech byl poslán pracovat do slévárny s denní mzdou 33 centesimů. Žil mezi dospělými dělníky, kteří ho děšili klením a řevem.

O svátku Všech svatých roku 1850 byl pozván přítelem do Oratoře. „Tento shluk mladých,“ napsal potom, „toto nadšení všech hrát si, tato bezstarostnost mi na okamžik vyrazily dech, pak jsem se s nadšením vrhl do programu... Když jsme byli v nejlepším, najednou zazněl zvonek do kostela a viděl jsem všeobecný úprk... nevěděl jsem, co dělat, utíkal jsem také já, domníval jsem se, že je třeba to také dělat. Zatímco jsem utíkal, padl jsem do náruče mladého kněze, který se snažil zastavit vlnu těch, kteří utíkali pryč. Byl to Don Bosco. S úsměvem se mě zeptal: »Jak se jmenuješ?« – »Batistin.«“

Toto setkání bude trvat 38 let, až do smrti Dona Boska. Batistin Francesia se

stane jedním z neznámějších salesiánů. Napsal životopis Dona Boska, který se jmenoval *La Vita breve e popolare di Don Bosco* (Krátký a lidový životopis Dona Boska) a kterým umožnil poznat svatého turínského kněze stovkám a tisícům lidí. Od něho máme nejdůvěrnější vzpomínky ze života Dona Boska a jeho matky, se kterou prožil sedm let. Don Bosco zjistil, že malý Batistin je velmi inteligentní, a s dovolením jeho matky ho vzal ze slévárny a nechal ho studovat. Stal se prvním profesorem z Oratoře, který měl diplom, odborníkem na latinu na národní úrovni, autorem stovek knih a knížek, kterými umožňoval poznat Dona Boska a jeho dílo v celém světě.

„Měli jsme k ní synovskou důvěru.“

Francesia podává toto svědectví: „Maminka se těšila veliké úctě u těch, kteří ji znali, protože to byla žena, která se dobře starala o své syny, křesťansky je vychovála. Bylo tomu tak, žil jsem s ní sedm let a zjistil jsem, že pověst o ní v ničem nepřeháněla. Oblékala se skromně, jako prostá venkovanka, starala se o všechny v Oratoři a všem dělala matku a všichni ji nazývali maminkou. Když ji Don Bosco chtěl představit nějaké návštěvě, ve své pokoře tím trpěla. Podle mého mínění tato dobrá žena zakusila velikou nelibost, když v posledních letech viděla, že už je neschopná zvládnout vše, co bylo třeba, protože počet chlapců rostl. (Když jsem byl ubytován u Dona Boska, bylo nás třicet až čtyřicet.) Často chodila za Donem Boskem a říkala: »Je toho tolik na práci, a já už nemohu.« On na to odpovídal: »Buďte klidná, nepracujte tolik! To, co nemůžete udělat vy, udělají druzí.« Don Bosco jí v jejím stáří věnoval velikou pozornost, jakou zasluhovala.

My chlapci jsme ji nazývali maminkou Markétou a měli jsme k ní synovskou důvěru: všichni jsme byli velice povzbuzeni jejím ctnostným a příkladným chováním.“

Maminčina přísloví

V deštivém podzimu a během zimy se kuchyně maminky Markéty stávala teplým a láskyplným útočištěm. Vždycky tam byla, škrabala brambory, přebírala rýži, spravovala ponožky a přitom se modlila růženec, zatímco v hrnci to pomalu bublalo.

Chlapci si sedli vedle ní a čekali, že jim dá kousek chleba a trochu lásky. Musíme být vděční malému Batistinovi za podrobné vzpomínky na to, co se událo v tomto koutě světa, kde bylo dobře.

Jeden chlapec si přišel sednout na malou stoličku vedle ní a vyprávěl jí, že se mu chlapci posmívají. Ona mu dala střapec hroznů a řekla mu: „V žádné vesnici není tak špatně jako na tomto světě.“ Za chvíli se spolu smáli.

Maminka okřikla velkého chlapce, který vzal knihu do hry jako pátku (pálky s gumou tehdy ještě nebyly vynalezeny). Po nějaké krátké době ho vidí celého skleslého, a tak pronese: „Na ránu to chce olej,“ a podává mu jablko.

Chlapec, který má hlad, zatímco s ní mluví, snaží se „ukrást“ kousek syra, aby si vylepšil svačinu. Maminka čistí zeleninu a koutkem oka ho sleduje a říká přísně: „Ale výborné svědomí je jako lechtání, někdo to lechtání cítí, někdo ho necítí.“

Jeden chlapec, kterého Don Bosco zval několikrát ke zpovědi, se jí svěřil: „Kdybych našel kněze, který je mi sympatický, tak bych ke zpovědi šel, ale stále ještě jsem ho nenašel.“ Maminka mu říká staré piemontské přísloví: „Špatná pradlena nikdy nenalezne správný kámen, na kterém mohla práť.“ (Tehdy ženy praly na kameni a musely nalézt správný.)

Jeden chlapec se stal agresivním, pořád byl rozčilený, ke všemu necitlivý. Maminka ho vidí, jak jde kolem, zavolá na něho z okna. Posadí ho vedle sebe a řekne mu šeptem: „Teď ti musím něco důležitého říct, to by ti řekla i tvoje matka. Nevšiml sis, že ses změnil? Proč ses stal špatným? Chceš to vědět, proč? Já vím proč: Protože se už nemodlíš, do kostela chodíš poslední, a když můžeš, tak tam nejdeš. Můj drahý, když ti Bůh nepomůže, co chceš v životě vykonat dobrého? Zakousni se tedy do jablka a přemýšlej.“

Bylo tam však i mnoho chlapců, kteří se chovali dobře, v kostele se rádi modlili a pilně studovali. Maminka je pozorovala s klidným úsměvem, s milou a laskavou tváří. „Výborně,“ říkala šeptem jednomu. „Jsi naší útěchou, jen tak dále.“ Jinému zase řekla: „Don Bosco je s tebou spokojený, ale také Pán je s tebou spokojený.“ Třetímu, který byl unaven z dlouhého studování, pošeptala: „V nebi ti připravují velikou odměnu, výborně.“

Když nastalo hezké počasí, maminka Markéta, sotva mohla, ihned vyšla z kuchyně, sedla si před dům, vedle sebe měla koš s prádlem, které bylo třeba spravit, nebo krabici s rýží, kterou bylo třeba přebrat, nebo brambory, které bylo třeba oškrabat. Některý určený kluk se zastaví, aby si trochu odpočinul a pomohl mamince škrabat brambory. Kolem ní chodí také slepice, které v trávě hledají nějakého brouka, nějaké zrnko. Někdo běží kolem a žertem poděsí slepice, slepice utíkají, maminka se usmívá a prstem pohroží uličníkovi: „Podívej se, už ti nesnesu vejce.“

Tak ji viděl v roce 1852 chlapec Eugenio Reffo, který se stane vedle Murialda zakladatelem řeholní rodiny, zvané Giuseppeini: „Zdá se mi, že ještě jasně vidím maminku vedle Dona Boska, jak stojí na prahu kuchyně blízko kaple a přebírá rýži pro první chovance. Vidím ji v jejím venkovském oblečení, s šátkem na hlavě a s dobrotivým výrazem ve tváři, s výrazným profilem.“ (E. Reffo: *Na co si vzpomínám*)

Rozum, náboženství, laskavost jsou tři hodnoty, ve kterých se kondenzuje výchovný systém Dona Boska. Don Bosco se mu naučil od své matky a pokračoval v něm. Veliké salesiánské dílo, které zmohtnutí, bylo chováno na kolenou maminky Markéty.

„Och, jak ošklivé zvíře!“

Batistin Francesca v letech, kdy se v Turíně pořádával hon na kněze, viděl mnohokrát tajemného psa, nazývaného Donem Boskem „Šedivák“, který mu jednou zachránil život. Napsal nám toto: „Zdá se mi, že ho ještě vidím, když tlapou škrabal na dveře proto, aby mu otevřeli, a pak vstoupil do maličké místnosti. Nabízeli mu jídlo, nikdy si však nic nevzal. Chodil kolem stolu, krátce se natáhl u nohou Dona Boska a pak odešel. Jednou vrátil, celý poděšený, vzal hůl a přetáhl ho přes záda. Zvíře přijalo ránu, zakňučelo a pak šlo pryč. Don Bosco podle barvy jeho srsti ho volal Šedivák a pod tím jménem byl známý v Oratoři, tento zachránce našeho Dona Boska.“

Maminka Markéta se vždycky dívala na tohoto velikánského psa s určitou obavou: „Och, jak ošklivé zvíře!“ Jednou mu však musela poděkovat za jeho při-

tomnost. Giovanni Bonetti nám vypráví: „Kvůli tomu, že něco během dne zapomněl, musel Don Bosco jednou vyjít z domu už pozdě večer. Maminka Markéta se ho snažila přesvědčit, že už je pozdě. Ale on ji povzbuzoval, aby se nebála, zavolal si některé starší chlapce, aby ho doprovázeli do města. Už scházel po schodech. Na posledním schodu našel nataženého Šediváka. Snažil se ho odehnat, pak překročil, ale velký pes zuřivě vrčel a tlačil ho zpátky. Maminka Markéta to všechno viděla a řekla synovi: »Když nechceš poslechnout mne, poslechni alespoň tohoto psa, nevycházej z domu.« A Don Bosco poslechl.

Na druhý den jsme se dozvěděli, že v okolí se pohyboval zaplacený člověk, který na něho číhal, aby ho zabil. Kdo byl tento pes, který v určitém okamžiku zmizel? Jednou se Dona Boska na to zeptala baronka Azeglia Ricci-Fassatti a on pokrčil rameny: »Nevím to, říct, že to byl můj anděl strážný, tak bych byl k smíchu.« S vážnou tváří však řekl: „Ale ani si nemyslím, že to byl obyčejný pes.«“

(Pokračování)

Redakčně upraveno
Pramen: BOSCO T., Maminka Markéta,
Život matky Dona Boska.
Překlad P. Jan Ihnát. Matice
cyrilometodějská s. r. o., Olomouc 2006.
(Kniha je vyprodaná.)

Pondělí 11. 9. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Dana Němcová – chartistka
6:25 Kambodža – Zmrzačený Kristus **6:55** Hlubinami vesmíru s dr. Kateřinou Falk: Laboratorní astrofyzika, 1. díl **7:35** Poutníci času: Se Stanislavem Górou **7:55** Nicu **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Setkání: Pavel Bělobrádek – poutní místo Rokole **9:25** Outdoor Films s Jurijem Tarčou: Ultra triatlonista **11:00** Harfa Noemova: Ivo Hrachovec zpívá Biblické písně A. Dvořáka **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Klapka: S Danuší Kubátovou **14:05** Hledání skrytých svatých míst: Jerusalemský Filipíny – Tajfun Haiyan **15:30** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka: Rakousko – údolí Dyje **15:35** V souvislostech **16:00** Noční univerzita: prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D. – Paládium země české-staroboleslavské a zemský patriotismus **16:55** Hadí pohotovost **18:00** Sedmihlásky (99. díl): Nepůjdu já za masárá **18:05** Mezi námi zvířátky: Tělocvična **18:09** Zachraňme kostely: Kostel sv. Markéty ve Skytalech **18:35** Devítka na Mohelnickém dostavníku 2012 **19:00** Leh – Hedvábná cesta **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír [L] **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Respekt nadevše **19:45** Přejeme si... **20:05** Když bolí tělo: Robotická chirurgie v gynekologii [L] **21:10** Jsi krásná – Příběh Emu **21:50** V pohorách po horách: Zkamenělý zámek – Žďárské vrchy **22:05** Jak to vidí... P. Miloslav Fiala OPraem **22:35** Kulatý stůl: Co nás naučila škola? **0:00** Kde končí Evropa III.: Balkán: Zůstat, či odejít? **0:55** Noční repríza dopoledních pořadů.

Úterý 12. 9. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Dagmar Pohunková – lékařka a publicistka **6:25** Expedice Monoxylon **6:50** Dvěstě let kostela sv. Bartoloměje v Hnězdném **7:05** 70 let v plné kráse: Mezinárodní hudební festival Leoše Janáčka 2023 **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** V souvislostech **9:35** Groteský Bustera Keatona: Frigo staví dům **10:00** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka: Dalešická přehrada **10:10** Noční univerzita: Martin Pavlík – Trojí zklamání **10:55** Láska **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Výpravy do divočiny: Změny klimatu **14:00** Za obzorem: Zahrada pro Hospic na Sv. Kopečku [L] **14:35** Muzikanti, hrajte **15:00** Příběhy psané životem: Poznávám a přesto věřím **15:30** Veselo v Žilinském kraji **16:05** Jak potkávat svět: S Hradišťanem **17:30** Ženy naší rodiny [P] **18:00** Sedmihlásky (99. díl): Nepůjdu já za masárá **18:05** Mezi námi zvířátky: Lehčí než vzduch **18:10** Animované příběhy velikánů dějin: Ludwig van Beethoven (1770–1827) **18:40** Pošta pro Holuba: Žena v církvi **18:55** Zpravodajské Noeviny: 12. 9. 2023 [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Umirání zradou **19:45** Přejeme si... **20:05** Buon giorno s Františkem [L] **20:50** S chutí přes práh: Školské sestry sv. Františka v Hoješíně **21:10** Nerez a Lucia: Opava, kostel sv. Václava [P] **21:55** Za obzorem: Zahrada pro Hospic na Sv. Kopečku **22:30** Modlitba růžence z Fatimy [L] **23:35** Harfa Noemova: Mistři violoncella **0:00** Lidé z cest **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Středa 13. 9. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Martin Dejdar – herec **6:25** Když vyschnou studny **6:45** Služebnice Boží Matka Vojtěcha **6:50** Recitál Slávka Kleandra a Oborohu **7:30** Noční univerzita: prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D. – Paládium země české-staroboleslavské a zemský patriotismus **8:25** Bells – Květiny **8:30** Zpravodajské Noeviny: 12. 9. 2023 **9:00** Generální audience papeže Františka [L] **10:05** Dokořán: S Josefem Pleskotem **10:55** Irák – Ninivské pláne: Exodus **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Z krajiny za obzorem: MFF Strážnice 2023 **14:30** Zpravodajské Noeviny: 12. 9. 2023 **14:55** Když bolí tělo: Robotická chi-

TELEVIZE

DOBRÝCH ZPRÁV

- Vysílání denně 6.00 – 1.00 hod.
- Denně: 8.00; 16.00 hod. – programová nabídka TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na www.tvnoe.cz

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

urgie v gynekologii **16:00** Groteský Bustera Keatona: Frigo a kráva **17:20** Padající andělé **18:00** Sedmihlásky (99. díl): Nepůjdu já za masárá **18:05** Mezi námi zvířátky: Bez dechu **18:10** Strýček Emu: Sklizeň **18:20** Příroda kolem nás: Návrat zubrů **18:35** Můj chrám: Patrik Kunčar, Uherský Brod, farní kostel Neposkvrněného početí Panny Marie **18:55** Terra Santa News: 13. 9. 2023 [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:35** V pohorách po horách: Lovoš – České středohoří **19:45** Přejeme si... **20:05** Večer chval: Živá modlitba a chvála [L] **21:10** Poutníci času: S Petrou Bučkovou **21:25** Noční univerzita: Petr Kadlec – Koukej, Bože, moje lajky! **22:10** Hledání skrytých svatých míst: Jerusalemský **22:55** Prostějov v době koronaviru **23:50** Generální audience papeže Františka **0:15** Letem jazzem (11. díl): Jak se hraje, když se nehraje? **1:20** Noční repríza dopoledních pořadů.

Čtvrtek 14. 9. 2023

6:05 Léta letí k andělům: David Vávra – divadelník a architekt **6:20** Odkaz předků (6. díl): Kněžpole **6:35** Povzbudenia: Mária Škovierová **6:50** Tiché hrozby – Mizející puda **7:20** Zahrada písničkářů 2022: Díl 3. **8:10** Labyrintem víry s Tomášem Halíkem: Co je bez chvění, není pevné **8:35** Terra Santa News: 13. 9. 2023 **9:00** Živě s Noe [L] **9:20** Harfa Noemova: Mistři violoncella **9:40** Kulatý stůl: Co nás naučila škola? **11:05** S chutí přes práh: Školské sestry sv. Františka v Hoješíně **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Okřídlení sousedé: Jiříčky a vlašťovky **13:02** Nerez a Lucia: Opava, kostel sv. Václava **14:00** Generální audience papeže Františka **14:20** Poniky, Poniky **15:10** Smírčí kříž **15:35** Zpravodajské Noeviny: 12. 9. 2023 **16:00** 70 let v plné kráse: Mezinárodní hudební festival Leoše Janáčka 2023 **18:00** Sedmihlásky (99. díl): Nepůjdu já za masárá **18:05** Mezi námi zvířátky: Triky a vtipky **18:10** Ovečky: 24. neděle v mezidobí (A) **18:35** Příroda kolem nás: Cesta do Bělověže, roční období v přírodě **18:50** Harfa Noemova: A. Dvořák: Lužanská, I. část [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Štěstí trochu jinak **19:45** Přejeme si... **20:05** U NÁS aneb Od cimbálu o lidové kultuře: S cimbálem za oceán [P] **21:25** Poutníci času: S Antonem Litvinem **21:40** Zachránci hadů na Bali **22:00** Pod lampou [P] **0:05** Duchovní krajina Novohradských hor: Po proudu Černé **0:35** Zámek Židlochovice – zahrada času **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pátek 15. 9. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Jaroslav Max Kašparů – psycholog a jáhen **6:25** Intarzovaný svět Jana Maříka **6:36** Expedice Kola **6:50** Skryté poklady: Christian **7:20** Stopy hutě **7:30** Vroucí srdce: Neviditelná síla touží zachránit svět **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka: Slovensko – Vysoké Tatry **9:30** Omar Sosa, Seckou Keita a Gustavo Ovalles na Folkových prázdninách **10:05** Když bolí tělo: Robotická chirurgie v gynekologii **11:10** Okřídlení sousedé: Obyvatelé půd **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Zakarpatská Ukrajina **12:55** Tiché hrozby – Bouřlivé

počasí **13:20** Leh – Hedvábná cesta **13:30** Devítka na Mohelnickém dostavníku 2012 **14:05** Misie slovenských salesiánů v Belgii **14:55** Thajsko: Země hadů **16:00** Buon giorno s Františkem **16:40** Ve službě Šuárů **17:10** Věrní kysuckým tradicím **17:30** Groteský Bustera Keatona: Frigo na námluvách **18:00** Sedmihlásky (99. díl): Nepůjdu já za masárá **18:05** Mezi námi zvířátky: Lehká váha **18:10** Indie – Talit Penkal, Donne Dalit **18:45** Setkání: Pavel Svoboda – kostel svatého Jakuba Většího v Přelouči **18:55** Škola tmou [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír [L] **19:35** Step by Step 1 – Loď snů **19:45** Přejeme si... **20:05** Kulatý stůl: Novinářem dnes: Akademie televize Noe [L] **21:30** Poletuchy: Na skok okolo Hradiště **22:15** Jak potkávat svět: S Hradišťanem **23:35** Setkání **0:00** Bazilika s tajemným světlem (4. díl): Mučednická bazilika **0:10** Kaplani naděje: Anna Macková **0:20** Guatemala – Lidé kukuřičných polí **0:50** Na startu: S Ondřejem Havlíčkem **1:10** Noční repríza dopoledních pořadů.

Sobota 16. 9. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Nad'a Urbánková – zpěvačka a herečka **6:30** Tiché hrozby – Krajina v pohybu **7:00** Ladak – Malý Tibet **7:08** Magion – příběh družice **7:35** Ženy naší rodiny **7:55** Sedmihlásky (99. díl): Nepůjdu já za masárá **8:00** Ovečky: 24. neděle v mezidobí (A) **8:25** Bratr oheň: Svatí a zloději **8:50** Strýček Emu: Sklizeň **9:00** Animované příběhy velikánů dějin: Ludwig van Beethoven (1770–1827) **9:40** Sestřih Světových dnů mládeže Lisabon 2023 **11:00** Flešbeka – Godzone podcast (6. díl): Mária Škovierová – Modlit se je snadné **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Angelus Domini **12:05** Poutní mše svatá ke svatě Ludmile: kostel sv. Ludmily, Praha Vinohrady **13:35** Pod lampou **15:40** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka: Vranovská přehrada **16:00** Ondrášovské putování: Rožnovské slavnosti 2023 [P] **17:05** Filipínské Rugby – hra o život **18:00** Hledání skrytých svatých míst: Kypř (1. díl) [P] **18:50** Na elektro kole na st. hrad Liptov **18:55** V souvislostech [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Něco málo o svobodě **19:45** Přejeme si... **20:05** Dobrodružství před kamerou [P] **21:10** Tkaničky **22:55** Gramofon aneb Hledáme písničku pro všední den **0:05** Krajina pro motýly **0:25** Pěšky hezky česky: Cyrilometodějská stezka **0:45** Lidé a město **1:20** Noční repríza dopoledních pořadů.

Neděle 17. 9. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Jan Špilár – jáhen a kadeřník **6:20** Do varu s Maxem Kašparů: Duchovní a duševní zdraví **6:35** Expedice Mingitau **6:55** Galerie ve Velké Rači **7:05** Pákistán: Svoboda pro zajaté **7:35** U NÁS aneb Od cimbálu o lidové kultuře: S cimbálem za oceán **9:05** Dobrodružství před kamerou **10:10** Poutníci času: S cestovatelem Pavlem Svobodou [P] **10:30** Mše svatá [L] **11:30** Dědek a jeho kreslený svět: Druhá půlka života **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [L] **12:20** V souvislostech **12:40** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **13:20** Muzikanti, hrajte (2. díl): S dechovou hudbou Túfaranka **14:30** Noční univerzita: Petr Kadlec – Koukej, Bože, moje lajky! **15:15** Groteský Laurela a Hardyho: Dvojčata **15:40** Harfa Noemova: A. Dvořák: Lužanská, I. část **16:10** Tkaničky **18:00** Sedmihlásky (98. díl): Maličká sú **18:05** Ovečky: 24. neděle v mezidobí (A) **18:30** Bratr oheň: Svatí a zloději **18:55** Strýček Emu: Začíná podzim [P] **19:05** Setkání: Jiří Carbol – dřevěný kostel sv. Antonína Paduánského na Prašivě **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Hormony, kam se podíváš **19:45** Přejeme si... **20:05** Dokořán: S Janou Vohralíkovou **20:55** Benefiční koncert pro Nadaci Impuls: Praha, kostel sv. Šimona a Judy **22:20** Buon giorno s Františkem **23:00** Nicu **0:05** Polední modlitba Sv. otce Františka **0:20** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pondelok 11. 9. o 20:30 hod.: Možno raz

Dramatický príbeh v hlavných úlohách s Jozefom Šimonovičom a Martinom Kaprálikom.

Utorok 12. 9. o 20:50 hod.: Posvätné miesta kresťanskej viery (Kláštor sv. Kríža, dokument)

Kláštor sv. Kríža sa spája s legendou rozprávajúcou o pôvode kríža, na ktorom zomrel náš Spasiteľ.

Streda 13. 9. o 10:00 hod.: Živý vstup SacroExpo

Priamy prenos z diania výstavy.

Štvrtok 14. 9. o 18:00 hod.: Svätá omša z katedrály sv. Martina v Bratislave

Priamy prenos svätej omše, ktorej predsedá J.E. kardinál Pietro Parolin pri príležitosti 20. výročia apoštolskej návštevy sv. Jána Pavla II. na Slovensku a blahorečenia biskupa Vasila Hopka a sestry Zdenky Schelingovej.

Piatok 15. 9. o 20:05 hod.: Matka Sedembolestná

Dokumentárny film o histórii a rôznych aspektoch úcty k Sedembolestnej Panne Márii, patrónke Slovenska, je popretkávaný dojímavými osobnými svedectvami, vzácnymi archívmi či pôsobivými umeleckými stvárneniami Božej Matky.

Sobota 16. 9. o 20:30 hod.: Návrat Don Camilla (2/5)

Don Camillo odchádza do exilu, zapadnutej horskej dedinky. Mestečko sa zmieta v rôznych problémoch. Pomôcť si nevie ani Peppone a musí sa vydať za svojím úhlavným nepriateľom.

Nedeľa 17. 9. o 9:50 hod.: Odrobiny – jedným Slovom

Relácia ponúka zamyslenie na nedeľne evanjelia, ktoré pre vás pripravili biskupi a kňazi na Slovensku.

Zveme Vás na **ČESKO-SLOVENSKOU NÁRODNÍ POUŤ NA TURZOVKU**, ktorá se koná **28. září 2023** na slavnosť sv. Václava. Mše svätá je v 11 hodín slovenská a ve 13 hodín česká s večeľadem v kapličke zjavení Panny Marie. **Duchovní doprovod:** P. Jaroslav z Křešic. **Kontakt:** tel. 725 016 715.

BREVIÁŘ PRO LAIKY

9. – 16. ZÁŘÍ 2023

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 10. 9.		PO 11. 9.		ÚT 12. 9.		ST 13. 9.		ČT 14. 9.		PÁ 15. 9.		SO 16. 9.	
Antifona	1028	1148	1044	1164	1060	1181	1734	1953	1504	1694	1512	1703	1708	1924
Žalm	783	881	783	881	786	884	783	881	786	884	783	881	786	884
Ranní chvály:														
Hymnus	1029	1148	1045	1164	1061	1181	1734	1953	1504	1694	1512	1703	1515	1707
Antifony	1030	1149	1046	1165	1062	1182	1076	1198	1504	1695	1513	1704	1516	1708
Žalmy	1030	1150	1046	1166	1062	1183	1076	1198	813	914	813	914	813	914
Krátké čtení a zpěv	1033	1152	1049	1169	1065	1186	1735	1954	1505	1695	1513	1704	1516	1708
Antifona k Zach. kantiku	714	806	1049	1169	1065	1186	1735	1954	1505	1696	1513	1705	1517	1708
Prosby	1033	1153	1049	1169	1065	1186	1724	1943	1505	1696	1655	1872	1711	1927
Závěrečná modlitba	714	806	1050	1170	1065	1689	1500	1690	1506	1697	1514	1705	1517	1708
Modlitba během dne:														
Hymnus	1034	1157	1050	1171	1066	1187	1081	1203	792	890	1112	1237	1127	1253
Antifony	1035	1155	1051	1171	1066	1188	1081	1203	1506	1697	1113	1237	1128	1253
Žalmy	1035	1155	1051	1171	1067	1188	1081	1204	1097	1220	1113	1238	1128	1254
Krátké čtení	1037	1157	1054	1174	1069	1190	1084	1206	1506	1697	1115	1240	1130	1256
Závěrečná modlitba	714	806	1054	1174	1069	1191	1084	1206	1506	1697	1116	1240	1131	1256
Nešpory:														
SO 9. 9.														
Hymnus	1024	1143	1039	1158	1055	1176	1071	1192	1736	1955	1507	1698	1514	1705
Antifony	1025	1144	1040	1159	1056	1177	1071	1193	1086	1209	1508	1699	1514	1705
Žalmy	1025	1144	1040	1159	1057	1177	1072	1193	1087	1209	1508	1699	1661	1878
Kr. čtení a zpěv	1027	1146	1043	1162	1059	1179	1074	1195	1737	1956	1510	1701	1514	1706
Ant. ke kant. P. M.	714	805	715	806	1059	1180	1074	1196	1737	1956	1510	1701	1515	1706
Prosby	1028	1147	1043	1163	1059	1180	1074	1196	1731	1950	1510	1701	1664	1881
Záv. modlitba	714	806	714	806	1060	1181	1075	1689	1500	1690	1506	1697	1514	1705
Kompletář:	1238	1374	1242	1379	1247	1384	1250	1387	1254	1391	1257	1395	1260	1398

Liturgická čtení

Neděle 10. 9. – 23. neděle v mezidobí

1. čt.: Ez 33,7-9
 Ž 95(94),1-2.6-7b.7c-9
 Odp.: 7c-8a (*Kéž byste dnes uposlechli jeho hlasu! Nezatvrzujte svá srdce!*)
 2. čt.: Řím 13,8-10
 Ev.: Mt 18,15-20

Pondělí 11. 9. – ferie

1. čt.: Kol 1,24-2,3
 Ž 62(61),6-7,9
 Odp.: 8a (*U Boha je má spása a sláva.*)
 Ev.: Lk 6,6-11

Úterý 12. 9. – nezávislá památka Jména Panny Marie

1. čt.: Kol 2,6-15
 Ž 145(144),1-2.8-9.10-11
 Odp.: 9a (*Hospodin je dobrotivý ke všem.*)
 Ev.: Lk 6,12-19

Středa 13. 9. – památka sv. Jana Zlatoustého

1. čt.: Kol 3,1-11
 Ž 145(144),2-3.10-11.12-13ab
 Odp.: 9a (*Hospodin je dobrotivý ke všem.*)
 Ev.: Lk 6,20-26

Čtvrtek 14. 9. – svátek Povýšení svatého Kříže

1. čt.: Nm 21,4b-9
 nebo Flp 2,6-11
 Ž 78(77),1-2.34-35.36-37.38
 Odp.: srov. 7c (*Nezapomínejte na Boží skutky!*)
 Ev.: Jan 3,13-17

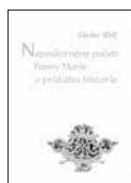
Pátek 15. 9. – památka Panny Marie Bolestné

1. čt.: Žid 5,7-9
 Ž 31(30),2-3a.3b-4.5-6.15-16.20
 Odp.: 17b (*Zachraň mě, Hospodine, svou slitovností.*)
 Ev.: Jan 19,25-27
 nebo Lk 2,33-35

Sobota 16. 9. – památka sv. Ludmily (na Moravě: nezávislá památka sv. Ludmily)

1. čt.: 1 Tim 1,15-17
 Ž 113(112),1-2.3-4.5a+6-7
 Odp.: 2 (*Buď velebeno Hospodinovo jméno nyní i navěky! Nebo: Aleluja.*)
 Ev.: Lk 6,43-49

TEOLOGIE

NEPOSKVRNĚNÉ POČETÍ PANNY MARIE V PRŮBĚHU HISTORIE

prof. ThDr. Václav Wolf • Lektoroval PhDr. Michal Svatoš, CSc.

Odborná studie, která mapuje složitý teologický i církevně-politický vývoj, jehož završením bylo 8. prosince 1854 prohlášení článku víry o neposkvrněném početí Panny Marie. Autor podrobně zachycuje vývoj nauky jak v celosvětovém pohledu, tak i v českém prostředí. Navíc ve stručnosti shrnuje, jak se nauka o neposkvrněném početí projevovala v životě církve po roce 1854.

Matice cyrilometodějská s. r. o. • Brož., A5, 96 stran, 98 Kč

LIDSKÁ IDENTITA V PROMĚNÁCH

prof. ThDr. Václav Wolf

Studie seznamující veřejnost se současnou filosoficko-teologickou problematikou lidské osobnosti. Cílem je vystihnout pokud možno v precizních pojmech podstatu lidského duševna a současně se pokusit o systematickou rekonstrukci jeho vzniku a dalších osudů, včetně perspektivy jeho vrcholného napětí v definitivním stavu lidské existence.

Matice cyrilometodějská s. r. o. • Brož., A5, 184 stran, 188 Kč

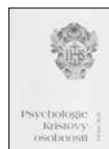
SYNTÉZA VÍRY

prof. ThDr. Václav Wolf

Práce profesora katolické dogmatiky předkládá širšímu okruhu čtenářů přehledný výklad pravd katolické víry. Je určena všem, kdo v těchto ideově zmatených časech hledají pevnou jistotu a celkový smysl své lidské existence. Materiál je obsahově i metodologicky zpracován podle nejnovějších katolických magisterálních směrnic. Teze to-

hoto spisu jsou výsledkem autorova osobního hledání objektivní pravdy od raného mládí, byly prověřeny mnoha diskusemi s věřícími i nevěřícími a jsou závěrem dialogů s kriticky bystrými posluchači na teologických fakultách doma i v zahraničí.

Matice cyrilometodějská s. r. o. • Brož., A5, 200 stran, 155 Kč

PSYCHOLOGIE KRISTOVY OSOBNOSTI

prof. ThDr. Václav Wolf

Studie má za úkol shrnout a vyhodnotit pokusy o rekonstrukci niternosti zakladatele křesťanství – Ježíše z Nazareta. Omezuje se však na analýzu Ježíšových poznávacích schopností a procesů. Autor přitom vychází z těchto předpokladů: Ježíš Nazaretský – skutečná historická osobnost, skutečnost Boží existence, fakt vtělení Boha v Ježíši Nazaretském a transcendentní původ katolické církve jakožto instituce neomylně interpretující biblickou zvěst. Uvedené nadpřirozené předpoklady jsou též konfrontovány s přirozenými zásadami lidského myšlení, případně i s pohledem psychologie a empirických věd tak, aby rekonstruovaný pojmový obraz Kristovy niternosti byl v souladu s požadavky přirozeného rozumu i Bohem zjevené víry.

Matice cyrilometodějská s. r. o. • Brož., A5, 128 stran, 128 Kč

PO STOPÁCH NEKONEČNA

prof. ThDr. Václav Wolf • Lektoroval Mgr. Roman Cardal, Ph.D.

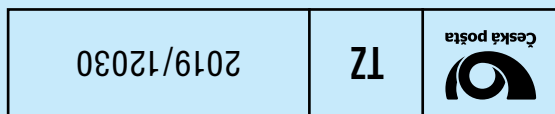
Autor se v této odborné studii zabývá naukou o trojjediném Bohu v pojetí českých univerzitních mistrů porenasanní doby v čele s tehdy nejvýznamnějším teologem Rodrigem de Arriaga.

Matice cyrilometodějská s. r. o. • Brož., A5, 166 stran, 179 Kč

Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzertce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803

Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách www.maticecm.cz.

**779 00 Olomouc
Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.**